Ազգ
Azg
armenian daily

16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2003 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 166 (2851)

Ռուսաստանի կեղծ դեղորայքի ստվերային շուկան գնահատվում է 250-300 միլիոն դոլար

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Դաշնության ներքգործնախարարությունում մտահոգված են երկրի շուկայում կեղծված դեղորայքի քանակի աճից: Վերջին հինգ տարում այն աճել է մի քանի անգամ, լրագրողներին հաղորդել է ներքգործնախարարության տնտեսական հանցագործությունների դեմ պայքարի գլխավոր վարչության պետ Ալեքսեյ Օսլովը:

«Այսօրվա դրությամբ «սեւ շուկան» փորձագետների կողմից գնահատվում է 250-300 մլն դոլար, ընդսմին կեղծված դեղորայքի մոտավորապես 67 տոկոսն արտադրվում է Ռուսաստանում, 31 տոկոսը ստացվում է հեռավոր արտասահմանից, առավելապես Հարավարեւելյան Ասիայի երկրներից, եւ 2 տոկոսը՝ ԱՊՀ-ի հանրապետություններից», նշել է Օսլովը: Նրա խոսքերով, ամենից հաճախ կեղծում են հակաբիոտիկները, ստամոքսաաղիքային եւ սիրտ-անոթային հիվանդությունների, ներգեղձային եւ նյարդային համակարգերի անտարբերությունների բուժման համար նախատեսված դեղորայքը, ցավազերծող պատրաստուկները:

Հայագիտական միջազգային համաժողովն սկսեց իր աշխատանքները

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հայագիտական միջազգային գիտաժողովի գումարումը Երեւանում պատմական նշանակություն ունեցող երեւույթ է: Առաջին անգամ հայ ժողովրդի բազմադարյան պատմության մեջ հայագիտական հանգուցային հարցերը քննարկելու եւ նրա զարգացման հեռանկարներն ուրվագծելու համար հայոց հինավուրց հողի վրա հավաքվել են Հայաստանի, սփյուռքի եւ օտարազգի երեւելի հայագետներ 25 երկրներից՝ մոտ 80 մասնակիցներ:

Համաժողովն իր լիագումար նիստը գումարեց ՀՀ ԳԱԱ-ի դահլիճում: Բացման խոսքով հանդես եկավ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանը. «Իր նախադեպը չունեցող գիտական այս կարեւոր ֆորումը հնարավոր եղավ իրագործել շնորհիվ քաղաքական այն իրողության, որն ստեղծվեց Հայաստանի անկախության վերականգնման եւ Հայաստանի երրորդ հանրապետության կազմավորման արդյունքում, ասաց նա: Հայագիտությունը հնագույն գիտական ուղղություններից մեկն է, որն իր զարգացման ճանապարհին, դարերի ընթացքում, ծեռք է բերել համաշխարհային ճանաչում ստացած գիտական կարեւոր նշանակություն ունեցող արդյունքներ, որոնք հուսալի հիմք են այս գիտաժողովի եւ ընդունվելիք որոշումների համար»: Մյուս կարեւոր խնդիրը հայագիտության զարգացման հեռանկարների ուղենշումն է՝ շատ դժվարին խնդիր, որը կպահանջի մեր բոլոր ուժերի արտակարգ լարում:

Համաժողովի մասնակիցներին իր ողջույնի ուղերձն էր հղել ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, ում ասվում էր. «Այս գիտաժողովը նշանակալի իրադարձություն է մեր երկրի հասարակական կյանքում: Օրինաչափ է, որ համաժողովը տեղի է ունենում Երեւանում, որը պետք է լինի ոչ միայն անկախ Հայաստանի, այլեւ հայագիտության մայրաքաղաք: Ողջունելի է, որ համաժողովին մասնակցում են մեծ թվով օտարերկրյա հայագետներ: Մենք նրանց ընդունում ենք որպես Հայնրիխ Հյուբշմանի, Անտուան Մեյեի եւ մյուս մեծ հայագետների գործի արժանի հետեւորդների: Սա վկայում է, որ հայագիտությունը շարունակում է մնալ միջազգային գիտական մտքի կարեւոր ուղղություններից մեկը»:

Տես # էջ 2

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Բալթյան եռյակի փորձն օրինա՞կ Հարավային Կովկասի համար

Լիտվայի եւ Հայաստանի նախագահները քննարկեցին համագործակցության հարցեր

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեկ նախագահական նստավայրում Լիտվայի ու Հայաստանի Հանրապետությունների նախագահների մասնակցությամբ ստորագրվեցին երկու համաձայնագիր եւ մեկ պայմանագիր: Պայմանագիրը, որ ստորագրեցին ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանը եւ ԼՀ արտգործնախարար Անտանաս Վալիոնիսը, վերաբերում էր երկու երկրների քաղաքացիական, ընտանեկան եւ քրեական գործերով իրավական օգնությանը եւ իրավական հարաբերություններին:

Համաձայնագրերից առաջինը երկու հանրապետություններում առանց թույլտվության ապրող անձանց հետընդունման (ռեադմիսիայի) մասին էր: Իսկ երկրորդը Հայաստանի եւ Լիտվայի կառավարությունների համաձայնագիր էր դիվանագիտական անձնագրեր ունեցող անձանց մուտքի արտոնագիր ստանալու պահանջի վերացման մասին: Համաձայնագրերը նույնպես ստորագրեցին ՀՀ արդարադատության նախարարը եւ ԼՀ արտգործնախարարը:

Այնուհետեւ երկու երկրների նախագահները հանդիպեցին լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը նշեց, որ բանակցությունների ժամանակ հաջողվել է մանրամասն քննարկել

Լիտվա-Հայաստան երկկողմ հարաբերությունների ողջ ծավալը: Քոչարյանը նշեց նաեւ, որ ԼՀ նախագահ Ռոլանդաս Պակսասի հետ քննարկվել են նաեւ եվրոպական ինտեգրացման հետ կապված հարցեր, այդ թվում՝ Լիտվայի փորձը: Ըստ Ռ. Քոչարյանի, ինտեգրացումը ենթադրում է մեծ ծավալի բարեփոխումներ, եւ հենց այդ բարեփոխումների առումով էլ Հայաստանին հետաքրքրում է Լիտվայի փորձը:

Տես # էջ 3

«Սրտաքսել կամ սպանել Արաֆաթին»

Պատասխանելով միջազգային թղթակիցների հարցին, թե ինչ՞ւ է արդյոք, որ Իսրայելի կառավարությունը որոշում է կայացրել արտաքսել կամ սպանել պաղեստինցիների առաջնորդ Յասեր Արաֆաթին, Իսրայելի արտգործնախարար Սիլվան Շալոմը երեկ հայտարարեց, թե դա իր երկրի պաշտոնական քաղաքականությունը չէ: «Իմ կարծիքով, ասաց արտգործնախարարը, այնքան ժամանակ, քանի դեռ Արաֆաթն այստեղ է, խաղաղությունն իրականանալու իրավունք չունի»:

ՄԱԿ-ի բանագնացը մեղադրում է թե պաղեստինյան եւ թե իսրայելական կողմերին

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը երեկ իր օրակարգում ուներ Միջին Արեւելքում ստեղծված կացության քննությունը, մասնավորաբար խաղաղության «ուղեցույցի» հետագա ճակատագրի գնահատումը: Գլխավոր զեկուցողը ՄԱԿ-ի հատուկ բանագնաց Լարսենն էր, որի կարծիքով, թե՛ իսրայելցիները, թե՛ պաղեստինցիներն արժանի են մեղադրանքի: Առաջինը՝ նոր բնակավայրեր հիմնելու քաղաքականությունը շարունակելու, երկրորդը՝ իսրայելցիների դեմ ահաբեկչությունները շարունակելու համար: Բանագնացի կարծիքով, խաղաղության «ուղեցույցն» առայժմ հեռանկար չունի եւ նոր արյունահեղություններ են պատահելու կողմերի միջեւ:

67 մահ Ռիադի բանտերից մեկում

Երեկ երեկոյան Սաուդյան Արաբիայի մայրաքաղաք Ռիադի բանտերից մեկում հրդեհ բռնկեց, որի հետեւանքով զոհվեցին 67 կալանավոր եւ ոստիկաններ:

Հրդեհի պատճառը դեռեւս պարզված չէ:

Ուժեղ պայթյուն Ինգուշիա - Չեչնիա սահմանի մոտ

Երեկ ուժեղ պայթյուն տեղի ունեցավ Ինգուշիայի Մագաս քաղաքում Ռուսաստանի Դաշնային անվտանգության ծառայությունների կենտրոնի առջեւ: Շուրջ 1 տոննա պայթուցիկ նյութերով բեռնված բեռնատար ավտոմեքենան պայթեց, փլատակների վերածելով տարածքը, քանդելով այնտեղ կայանված ավտոմեքենաները: Կան 2 սպանված եւ 25 վիրավոր: Ռուսաստանի գլխավոր դատախազության համաձայն, կատարված ահաբեկչության հեղինակները չեչեններն են, որ հարեւան Չեչնիայից մուտք էին գործել Ինգուշիա՝ դիվերսիոն գործողությունը կատարելու:

Մադլեն Օլբրայթը քննադատել է Բուշին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եթե նախագահական վերջին ընտրություններում հաղթանակ տաներ դեմոկրատների թեկնածուն, այլ ոչ թե հանրապետական Ջորջ Բուշը, ապա ԱՄՆ-ը չէր ընկնի այն խճճված իրավիճակի մեջ, որի մեջ նա այժմ հայտնվել է Իրաքում: Այսպիսի կարծիք է հայտնել ԱՄՆ-ի նախկին պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը, որն աշխատում էր Քլինթոնի վարչակազմում: Հարցազրույցի ընթացքում, որը հրապարակվել է «Թայմ» հանդեսի վերջին համարում, Օլբրայթը քննադատել է Բուշի գործողությունները 2001 թվականի սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական գործողություններից հետո: Տիկին Օլբրայթի խոսքերով, Բուշը հենց սկզբից իրեն սխալ պահեց: Սադդամ Հուսեյնը երբեք «անմիջական սպառնալիք» չի ներկայացրել ԱՄՆ-ի համար, հայտարարել է նա:

Վ. Օսկանյանը հավանաբար կհանդիպի համանախագահների հետ

Սեպտեմբերի երկրորդ կեսին Նյու Յորքում գումարվելիք ՄԱԿ-ի տարեկան գագաթաժողովին կմասնակցի ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը: Նյու Յորքում պրն Օսկանյանի երկկողմանի հանդիպումների վերաբերյալ ԱԳ խոսնակ Ջյունիկ Աղաջանյանը մեզ տեղեկացրեց, որ այս պահին ճշտվում են Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի հետ հանդիպման մանրամասները: Ըստ Ջ. Աղաջանյանի, հնարավոր է նաեւ հանդիպում ԼՂ հարցի կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների, առնվազն ԱՄՆ համանախագահի հետ:

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

Չինաստանից 5 միլիոն յուանի անհատույց օգնություն

Չինաստանը մեր երկրին կտրամադրի 5 մլն յուանի (շուրջ 600 հազար դոլարի) անհատույց օգնություն: Համաձայնագիրը ստորագրվել է երեկ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի եւ պաշտոնական այցով Հայաստանում գտնվող Չինաստանի Կոմկուսի քաղբյուրոյի մշտական կոմիտեի անդամ Լո Գանի հանդիպումից հետո:

Չինաստանի կառավարության տրամադրած հերթական օգնությունը տեղ կհասնի մինչեւ տարեվերջ եւ կնպաստակաուղղվի բնական աղետների հետեւանքների վերացմանը: Օգնությունը լինելու է ոչ թե գումարի, այլ նյութերի եւ սարքավորումների տեսքով: Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը համոզված է, որ Չինաստանի պատվիրակության այցը նպաստելու է հայ-չինական գործարար հարաբերությունների առավել ակտիվացմանը:

Չինաստանի պատվիրակությունը Հայաստան կատարած այցի արդյունքները կամփոփի այսօր՝ օդանավակայանում լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում:

Մ.Հ.

ՀԱՅԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հայագիտական միջազգային համաժողովն սկսեց իր աշխատանքները

Սկիզբը էջ 1

Համաժողովին Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնից ողջույն եւ հայրապետական իր օրհնությունն էր բերել Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Վեհափառ հայրապետը բարձր գնահատեց նման ձեռնարկի կազմակերպումը, որն իր նախադեպը չունեցող պատմական նշանակության կարեւոր իրողություն է: Հայագիտական այս առաջին միջազգային գիտաժողովը մի կարեւոր առանձնություն եւս ունի: Նա կոչված է համախմբելու Հայաստանի, սփյուռքի եւ արտասահմանյան հայագետներին, ամրապնդելու եւ գործնական դարձնելու նրանց համագործակցությունը, դրան տալու կայուն բնույթ: «Արդեն մի քանի հարյուրամյակ ուսումնասիրողներին հետաքրքրում են վաղնջական ժամանակներից սկիզբ առնող մեր ժողովրդի պատմությունը եւ մարդկային քաղաքակրթության ակունքներին առնչվող նրա մշակույթը: Արարատի փեշերին 1000-ամյակներ ապրող ու ստեղծող մեր ժողովրդի ժառանգությունը շատ բան կարող է պատմել մարդկության հնագույն անցյալի ու կենսագրության մասին: Բայց մանավանդ հոգեւոր այն երթի մասին, որ պսակված է Փրկչի հարությամբ եւ առ Քրիստոս հավատի կյանքով, որը IV դարից ի վեր ակունքն է հայի գոյության եւ դիմագիծը՝ հայ իրականության, կարեւորելով եկեղեցու դերը Հայաստանում եւ արտերկրի գիտնականների աշխատանքների համակարգման եւ գիտական տեղեկատվության փոխանակման հարցում...»:

Համաժողովին իր օրհնության գրավոր խոսքն էր հղել Մեծի տանն Կիլիկիո Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա կաթողիկոսը, նշելով, որ հայագիտական այս համագումարը նաեւ պետք է դառնա մարտահրավեր ուղղված ողջ հայությանը, իր բոլոր պատասխանատուներին ու կառույցներին, բարձրագույն նախանձախնդրություն ցուցաբերելու հայագիտության նկատմամբ:

Համաժողովի մասնակիցներին ողջունեցին գիտության եւ կրթության նախարար Սերգո Երիցյանը, պատգամավոր Հրանուշ Հակոբյանը: Իսկ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը ողջունելով նիստի մասնակիցներին, ներկայացրեց իր տեսակետները, նշելով, որ «նոր հարյուրամյակը բազմաթիվ եւ բազմաբնույթ խնդիրներ է առաջադրել մեր ժողովրդին: Այդ խնդիրներից զերծ չի մնացել նաեւ հայագիտությունը: Միաժամանակ վերջին տարիներին հայագիտության հարցերում հայաստանյան եւ սփյուռքի գիտնականների միջեւ առաջացել են տարաձայնություններ, տարբեր մոտեցումներ, որոնք եթե ժամանակին չքննարկվեն, ամբողջապես իմի չբերվեն, կարող են վիհ առաջացնել այդ բնագավառում: Այդ առումով ցանկանում եմ այսօր ներկայացուցչական այս լսարանի ուշադրությունը հրավիրել համաժողովի բովանդակությանը համահունչ եւ անմիջականորեն առնչվող մեկ կարեւոր հարցի վրա: Խոսքը վերաբերում է Համաշխարհային հայկական կազմակերպության ստեղծման խնդրին, որով զբաղվում է Ռուսաստանի հայերի միությունը: Խորհրդանշական է, որ հայագիտական առաջին միջազգային համաժողովը տեղի է ունենում հենց Համաշխարհային հայկական կազմակերպության հիմնադիր համագումարի նախաշեմին: Տեղի են ունենում պատմական երկու խոշոր իրադարձություններ, որոնց հիմքում ընկած է նույն գաղափարը՝ հանուն մեր ժողովրդի շահերի՝ համախմբվածության եւ ազգային միասնության գաղափարը: Համաժողովի ընթացքում ծրագրված է քննարկել Հայաստանում հայագիտական միջազգային կենտրոն ստեղծելու խնդիրը, որը համաժողովի գլխավոր նպատակներից մեկն է, եւ այն կունենա մեծ հնարավորություններ հայագետներին համախմբելու գործում», նշեց պրն Արա Աբրահամյանը:

5-օրյա համաժողովի աշխատանքները կընթանան չորս մասնաճյուղերում՝ պատմություն, բանասիրություն, մշակույթ, եկեղեցի եւ հայագիտություն թեմաներով եւ բազմաթիվ ենթամասնաճյուղերում կլինեն մոտ 300 ելույթներ, որոնցից հետո, սեպտեմբերի 20-ին ամփոփիչ լիագումար նիստով համաժողովը կավարտի իր անդրանիկ գումարումը:

Հայագիտական միջազգային համաժողովի բացումից ու լիագումար նիստից հետո աշխատանքի անցան պատմության, բանասիրության եւ մշակույթի մասնաճյուղերը՝ գումարելով իրենց անդրանիկ նիստերը: Պատմության մասնաճյուղում ընդգրկված էին հետեւյալ զեկուցումները. «Հայագիտության եւ բյուզանդագիտության փոխադարձ առնչությունները» (զեկ. Հրաչ Բարթիկյան, ՀՀ), «Մխիթարյան միաբանության ներդրումը հայագիտության մեջ» (Հարություն վարդապետ Պզտիկյան, Իտալիա), «Միչիգան-Դիրբոռնի համալսարանի հայագիտական ուսումնասիրությունների կենտրոնի եւ այլ հաստատությունների գործունեությունը» (Դենիս Փափազյան, ԱՄՆ), «Կիլիկյան Հայաստանի տեղը հայագիտության մեջ» (Կլոդ (Արմեն) Մութաֆյան, Ֆրանսիա):

Հայոց պատմության հարցերը՝ բաց ու անկաշկանդ մթնոլորտում

Առաջին զեկուցման մեջ ուրվագծվեցին Հայաստանի եւ Բյուզանդիայի քաղաքական ու մշակութային սերտ կապերը, դրանց ուսումնասիրման խնդիրները: Հայագիտություն-բյուզանդագիտություն փոխառնչությունների հետազոտման սկիզբը դրեց Նիկողայոս Ադոնցը՝ 20-րդ դարասկզբին, որից հետո կատարվեցին բազմաթիվ աշխատանքներ թեման լրացնելու ու ամբողջացնելու համար: Ինչպես մեզանում, այնպես էլ արտասահմանում ի հայտ եկան նորանոր մասնագետներ, գրվեցին ու թարգմանվեցին բազմաթիվ գրքեր: Հունական բյուզանդագիտությանն անդրադառնալով զեկուցողը մասնանշեց, որ չնայած հայկական աղբյուրների բովանդակած պատմական նյութը հսկայական նշանակություն ունի Բյուզանդիայի պատմության ուսումնասիրության համար, այդուհանդերձ, ոչ մի հայկական աղբյուր առ այսօր թարգմանված չէ հունարեն:

Մխիթարյան միաբանության վարդապետ Հարություն Պզտիկյանը պատմական հետադարձ հայացքով ամփոփեց միաբանության անցած ուղին ու նրա հսկայածավալ աշխատանքը հայագիտության այնպիսի հիմնարար ճյուղերում, ինչպես են հայոց լեզուն ու հայ գրականությունը, պատմագրությունը, թարգմանական արվեստը, հայ թատրոնի պատմությունը եւ այլ:

Դենիս Փափազյանը խոսեց Մ. Նահանգներում ծավալվող հայագիտական ուսումնասիրությունների մասին՝ առանձնացնելով դրանց կարեւորությունը հայ ինքնության պահպանման տեսանկյունից: Նրա դիտարկմամբ, հայ ազգի ինքնության պահպանումը այսօր հիմնախնդիր է ոչ միայն սփյուռքում, այլեւ Հայաստանում, հետեւաբար հայագետներն այս առումով մեծ անելիքներ ունեն:

Կիլիկյան Հայաստանի մասին Կլոդ Մութաֆյանի փաստարկներն ու տեսակետները թարմ շունչ բերեցին առիթ տալով աշխույժ բանավեճի: Նրա առաջ քաշած հարցի վերաբերյալ այսօր շրջանառվում է երկու տեսակետ. ըստ առաջինի՝ Կիլիկիան հայոց պատմության մաս է կազմում, ըստ երկրորդի՝ համարվում է սփյուռքի պատմություն: Առաջինի պաշտպաններն խուսափում են «Արմենիա» կոչել, քանի որ Կիլիկիան պատմական Հայաստանի տարածքում չէ, իսկ մյուս պնդումը ճիշտ չէ, քանզի սփյուռքը երբեւէ պետություն չի եղել: Երկու տեսակետներն էլ կարիք ունեն լուրջ վերլուծության, մանավանդ որ հայ պատմագրության մեջ էլ կան վրիպումներ, ոչ ճիշտ մեկնաբանություններ, որ վնասում են հարցի էության ճշմարտացի լուսաբանմանը:

Պատմության մասնաճյուղի առաջին աշխատանքային օրն անցավ բուռն ու հագեցած մթնոլորտում: Հավատացած ենք, որ այդպես էլ կշարունակվի ու համաժողովը չի դառնա ձեւական ու անօգուտ:

Կլոդ Մութաֆյանի հետ մեր կարճ հարցազրույցը կկարդաք առաջիկայում:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Արեւելք-Արեւմուտք խաղիպում

«Էքսպո-2003» սեպտեմբերյան ամենամյա, արդեն ավանդույթ դարձած առեւտրաարդյունաբերական ցուցահանդեսը նվիրվում է սեպտեմբերի 21-ին՝ Հայաստանի անկախության տոնին: Երեկ «Երեւան» հյուրանոցում հանդիսավոր արարողությամբ ցուցահանդեսը փակվեց: Դրան մասնակցեցին տեղական 140 եւ շուրջ 70 արտասահմանյան ֆիրմաներ: Ցուցահանդեսի նախաձեռնող «Լոգոս էքսպո» կենտրոնի մամուլի քարտուղար Ֆելիքս Աբգարյանի բնորոշմամբ, մի կարճ ժամկետով Հայաստանը իսկապես խաչմերուկ դարձավ Արեւելքի ու Արեւմուտքի համար: Իսկ թե գործնական ինչ պայմանավորվածություններ են ձնվել դրսի ու ներսի արտադրողների շփման ընթացքում, առայժմ դեռ լիովին հստակեցված չէ:

Ֆելիքս Աբգարյանը պատմեց, որ բելառուսցի դողագործներին հետաքրքրել է հայ դողագործների արտադրանքը, եւ համագործակցության հնարավորությունները եթե ոչ այսօր, վաղը միանգամայն իրական կլինեն: Ռուսաստանի պետական լիցենզավորման կառույցի ներկայացուցիչը տեղական ֆիրմաներից մի քանիսի հետ պայմանավորվել է արտադրանքը Ռուսաստան արտահանելու համար նրանց լիցենզիայով ապահովելու վերաբերյալ: Մեծ աշխուժություն է առաջացրել «Գրանդ քենդիի» քաղցրավենիքը հատկապես գերմանացիների շրջանում: Նույնը կերպ եւ համակարգչային տեխնոլոգիաները, հրատարակչական արտադրանքը եւ այլն:

Հրավիրյալներից տեխնիկական պատճառներով չէին ներկայացել միայն Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության արտադրողները: Այս երկրին հատկացված սրահից, սակայն, չհանվեց «Եգիպտոս» ցուցանակը՝ յուրօրինակ խորհրդանշական մասնակցություն ապահովելով նրա համար:

Կ. Գ.

Բարության ճանապարհները

2001 եւ 2002 թթ. աշնանը Հայաստանում անցկացված «Բարի կամք, բարի գործ, բարի ելք» ակցիայի հաջողություններն այս տարվա հոկտեմբերի 2-ին եւ 3-ին նախատեսված համանման միջմարզային կամավորական միջոցառման դրական ընթացքի հույս են ներշնչում: Միջոցառումը կանցկացվի Արագածոտնի, Արմավիրի, Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Լոռու, Շիրակի, Սյունիքի մարզերում եւ Երեւանում:

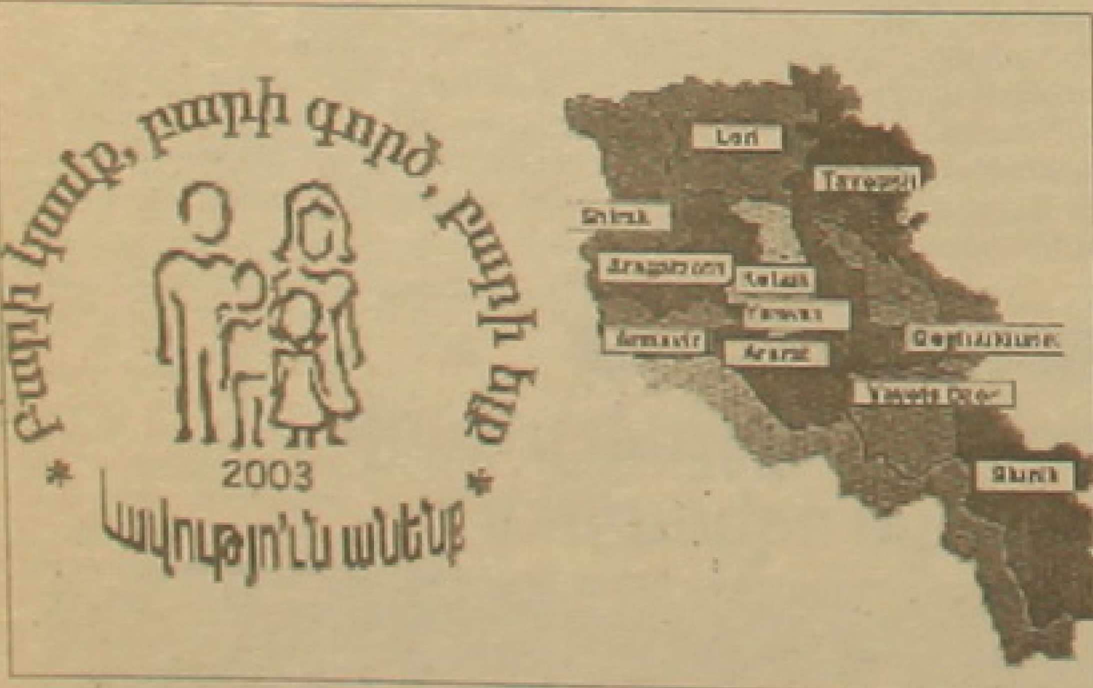

IFES/Հայաստան կազմակերպության նախատեսած հիշյալ միջոցառման նպատակն է՝ խրախուսել կամավորական շարժումները եւ ՀԿ-ների գործունեությունը որպես տեղական հիմնախնդիրները լուծելու համար համայնքները միավորելու արդյունավետ միջոց:

Նախատեսվում են մի շարք միջոցառումներ՝ օգնության տրամադրում դպրոցներին, գրադարաններին, կինոթատրոններին, այցելություններ մանկատներ, ծերանոցներ, հիվանդանոցներ, անվճար ծառայություններ (ինտերնետ, բժիշկ, վարսավիր), հագուստի, կոշիկի, գրքերի, սննդի եւ խաղալիքների հավաքում ու բաժանում: Դպրոցի, թանգարանի, պատմական հուշարձանի մաքրում, սպորտային միջոցառումների, պոեզիայի երեկոների, ցուցահանդեսների, բացօթյա (անվճար) համերգների կազմակերպում եւ այլն:

Միջոցառումը, որ նախաձեռնել են ՀԿ-ները, քաղաքային եւ համայնքային իշխանությունները, համաշիրությունները, դպրոցները եւ այլն, ողջունում են քաղաքացիական ցանկացած մասնակցություն եւ աջակցություն: Կազմակերպիչներին հաջողվել է ներգրավել 190 հովանավորների: «Բարի կամք, բարի գործ, բարի ելք» ակցիայի այս միջոցառումները ֆինանսական մեծ ծախսեր չեն պահանջում, դրանք կարող են լինել ինչպես դրամական, այնպես էլ ռեսուրսային: Այնպես որ, ցանկություն եւ բարի կամք է անհրաժեշտ:

Միջոցառման լրատվական հովանավորներն են «Ազգ» օրաթերթը եւ «Արմենակոր» հեռուստաընկերությունը:

Երկու զոհ՝ նույն ընտանիքից

ԳԱՎԱՌ, 15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 2003 թ. սեպտեմբերի 13-ի առավոտյան Գեղարքունիքի մարզի Նորատուս գյուղում տեղի է ունեցել հերթական ողբերգությունը: Սեւանա լճում ձկնորսություն կատարելիս ջրասույզ են եղել Սեյրան եւ Սասուն Ասատրյան եղբայրները: Քանդրոնում են զոհվածների հարազատներն ու համագյուղացիները: Սակայն սեպտեմբերի 15-ի հետկեսօրվա դրությամբ, որոնումներն անցել են ապարդյուն: Չկնորս եղբայրները խորտակվել են մոտորանավակով, ուժեղ ալեկոծության պահին: Նրանց դիերը գտնելու համար գործի են դրվել քակավոր ուղկաններ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Բուժհիմնարկների մասնավորեցումը ժամանակավորապես դադարեցվել է

2001 թ. դեկտեմբերին կառավարության թիվ 701 որոշմամբ հանրապետությունում լիովին իրականացվեց ամբուլատոր համակարգի օպտիմալացման ծրագիրը: 1 տարի անց դեկտեմբերյան մեկ այլ որոշմամբ ընդունվեց երկրորդ ծրագիրը, որը սահմանում է արդեն հիվանդանոցների միավորման ժամանակացույցը: Այն մեկնարկելու է 2004 թ.-ից:

Հենց այս պահին Հայաստանում է միջազգային փորձագետների մի խումբ, որը դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում ուսումնասիրում է առողջապահական իրավիճակը՝ իրենց փորձի ու գիտելիքի տրամաչափով հանձնարարականներ հղելու մեր առողջապահներին: Թերեւս տարակուսելի է այն իրողությունը, որ տեղացի մասնագետները չէ, որ վճռորոշ ձայն են ունենալու գործընթացում: Օտար մասնագետներին սոցիալական մտածողության, տնտեսական վիճակի, ընդհանրապես տեղական առանձնահատկություններին ծանոթանալու համար միայն երկար ժամանակ է պետք: Առանց դրանց յուրացման դրսի փորձի մեխանիկական նմանակումն ու սխալների մեծ տոկոսն անխուսափելի կլինեն: Ինչպես արձանագրվում է շատ ու շատ այլ դեպքերում:

Երեւանի քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության վարչության նորանշանակ պետ Արմեն Սողոյանի՝ լրագրողների հետ երեկվա հանդիպման հիմնական նյութը բուժհիմնարկներին սպասվող այս դեռեւս մշուշապատ հեռանկարն էր:

Համենայն դեպս, օպտիմալացման հետ մեծ հույսեր են կապում, օրինակ, ֆինանսական խնդիրների զգալի մեղմացման հնարավորությունը: Այսօր քաղաքացու առողջության պահպանման ֆինանսական 2 աղբյուր կա՝ պետական վճարներ եւ սեփական գրպանից վճարումներ: Երկուսն էլ խիստ անհուսալի ու կասկածելի են: Մի քանի տարի առաջ առողջապահության ապահովագրման կառույցներ հիմնելու, դրանց ֆինանսական գլխավոր դերակատարում հանձնելու գործընթացն այդպես էլ կես ճամփին մնաց: Մինչդեռ մեզանում ծաղրված հենց այս սկզբունքը հենց աշխարհի շատ երկրների առողջապահության ֆինանսական որոշիչն ու ապավենն է:

Ըստ Արմեն Սողոյանի, առողջապահության ոլորտում այսօր կադրերի մեծ ավելցուկ կա, այսինքն՝ դրանք կարիքից շատ ավելին են: Սակայն առայժմ կրճատումների կտրուկ քայլեր չեն արվում, թե ինչու, վարչության պետը բավական անհամոզիչ պատասխան տվեց. «Որովհետեւ ոլորտի աշխատողները կարողացան իրենց ուսերին տանել եւ երկրաշարժը, եւ պատերազմը, եւ սոցիալական անցումների բարդությունները»: Նույն կերպ ուսուցիչները չնչին աշխատավարձով իրենց գործն էին անում խավար տարիներին, բայց նրանցից շատերն այսօր օպտիմալացման պատճառով զրկվեցին աշխատանքից: Առողջապահներն այս հարցում առայժմ զգուշավոր վերաբերմունք են արտահայտում. սկզբում կառույցների միավորում կլինի, հետո՝ մասնագետների վերապրոֆիլավորում, հետո արդեն՝ պահն ու ժամանակը կթելադրեն: Համենայն դեպս, կրճատումների առաջին հարվածը կկրեն վարչական աշխատակազմի աշխատողները, ոչ թե մասնագետ բժիշկները: Թե օպտիմալացման արդյունքում քանի միավորում կստեղծվի, դեռեւս քննարկումների փուլում գտնվող խնդիր է:

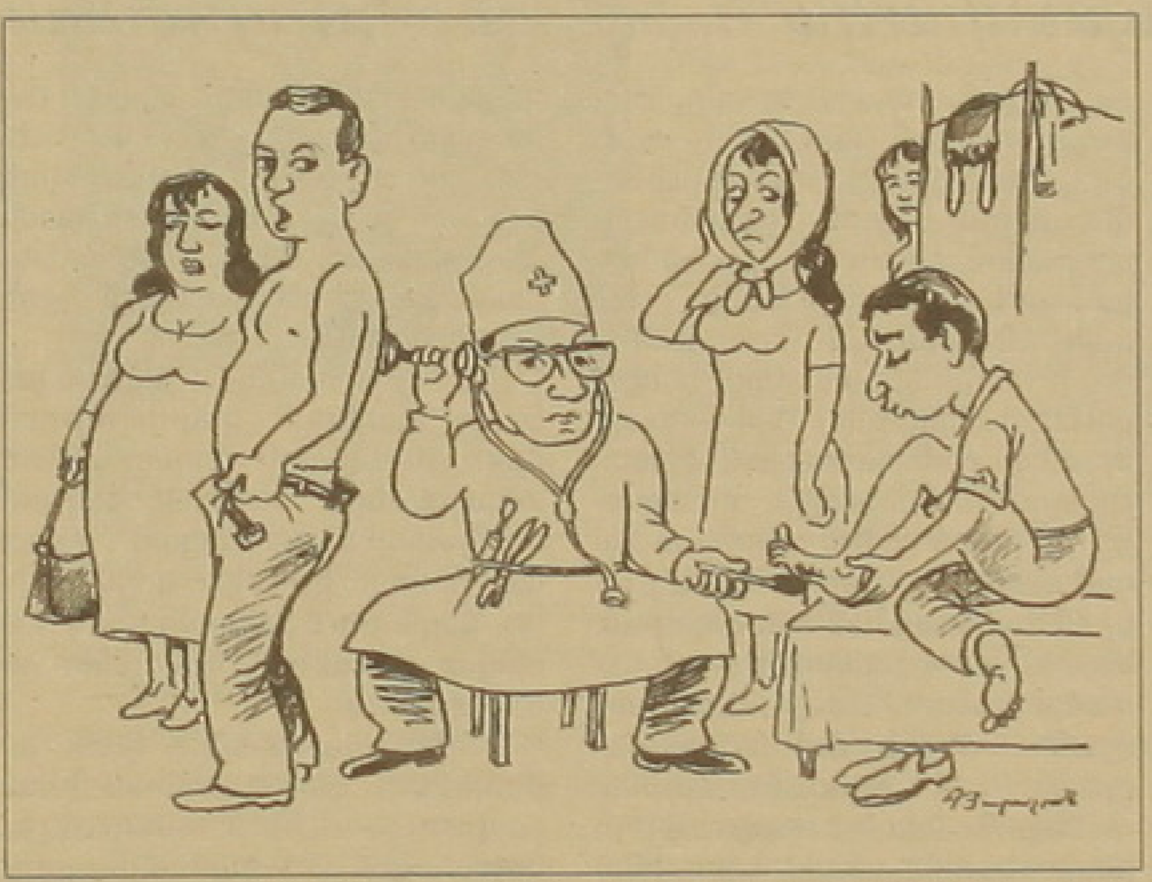

Իսկ մինչեւ այդ ամենը, արդեն իսկ օպտիմալացման ճանապարհին բավական լուրջ խոչընդոտ է հայտնվել: 2000-2003 թթ. հանրապետությունում թափ առավ նաեւ առողջապահական հիմնարկների մասնավորեցումը: Միայն քաղաքապետարանի ենթակայության տակ գտնվող 60 բուժհաստատություններից 14-ը մասնավորեցվել է: Քաղաքապետարանը մեծահասակներին սպասարկող ընդամենը 3 բազմապրոֆիլ հիվանդանոց ունի: Իհարկե, պետությունը դրանց նկատմամբ նույն վերաբերմունքն է դրսեւորում, ինչ մյուսների, այսինքն՝ նույն կարգով պետպատվերային գումարներ է տրամադրում: Այլ խնդիր է, որ շատ դեպքերում դրանք նպատակին չեն ծառայում: Մասնավորեցված շատ հիմնարկների հզորություններն ու տարածքները մեծ են՝ սպասարկման պահանջարկը մի քանի անգամ գերազանցող, եւ պետությունից ստացած գումարները նրանք ծախսում են կոմունալ խնդիրների եւ վարչական աշխատակազմի պահպանման համար: Պարզ է, որ օպտիմալացման տրամաբանությունը պիտի որ տարածվի առաջին հերթին այդ հիմնարկների վրա: Սակայն դրանք արդեն մասնավոր սեփականություն են, եւ որեւէ կերպ մասնանցել դրանց զարգացումը պետությունը չի կարող: Այսինքն՝ ժամանակի նույն տիրույթում են հայտնվել իրարամերժ ծրագրեր, որոնք կազմվել են առանց մեկը մյուսի բացառման հնարավորությունը նկատի առնելու: Ահա թե ինչու, առողջապահության վարչության պետի հավաստմամբ, ժամանակավորապես դադարեցվել է առողջապահական հիմնարկների մասնավորեցումը: Պոլիկլինիկաները ընդհանրապես չհասցրին մասնավորեցնել: Երեւանում այսօր միայն 2 պոլիկլինիկա է մասնավորեցվել՝ «Մանուկ» եւ «Առողջության առաջնային պահպանման» պոլիկլինիկաները՝ Աբովյան եւ Մոսկովյան փողոցներում:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե ուզում ես բուժվել, ինքդ էլ վճարիր

Պետպատվերի համակարգում մեր առողջապահները նոր մանրամասն են ներմուծել, որը կգործի հոկտեմբերի 1-ից: Պետպատվերային հասկացումները սովորաբար երբեք չեն բավարարում հիվանդի բուժման ծախսերը: Եվ ահա նրանց առաջարկ է արվում՝ մասնակցություն ցուցաբերել իր բուժման ֆինանսավորմանը: Թեեւ դա ընդամենը 5-10 հազար դրամ գումար է կազմելու, բայց դրա կիրարկման անհրաժեշտությունն անհասկանալի է: Առանց այդ էլ, նույնիսկ պետպատվերային բուժման ենթակա հիվանդները եւ նրանց հարազատները հենց միայն աջ ու ձախ գումարներ բաժանելով են զբաղված, անկախ նրանից, ինչպե՞ս են հայթայթել դրանք: Ստացվում է, որ պետությունն ինքն իր հերթին իր բաժինն է ուզում «լեղի» գումարից: Այս գործավարությունը չի տարածվում սոցիալապես անապահով որոշ շերտերի վրա, ովքեր ներառված են «Փարոս» համակարգում, բազմազավակ ընտանիքներ են, կամ հաշմանդամներ ու խնամազուրկ մարդիկ:

Կ. Դ.

Բժիշկներ ընտանիքում

Առողջապահական նոր՝ ընտանեկան բժիշկների ինստիտուտի կազմավորման գործընթացը ֆինանսավորում է Համաշխարհային բանկը: Եվ բժշկական համալսարանում, եւ առողջապահության ազգային ինստիտուտում իրականացվում է հետդիպլոմային ուսուցում՝ ընտանեկան բժիշկ մասնագիտությամբ: Հանրապետության 90 գյուղական ամբուլատորիաներ վերածվել են ընտանեկան բժշկության գրասենյակների, տեղի մասնագետների հետ համապատասխան կրթական ու վերամասնագիտացման դասընթացներ են իրականացվում: Երեւանում 2 տեղ՝ թիվ 17 պոլիկլինիկայում եւ «Էրեբունի» բժշկական կենտրոնում փորձարարական աշխատանքներ են տարվում: Թիվ 17 պոլիկլինիկան ընդհանրապես նախատեսվում է վերափոխել ընտանեկան բժշկության ուսուցման ազգային կենտրոնի: Ըստ քաղաքապետարանի առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության վարչության պետ Արմեն Սողոյանի, ծրագիր կա առաջիկայում այս ինստիտուտը ներդնել նաեւ Երեւանի ծայրամասերում տեղաբաշխված պոլիկլինիկաներում: Սրանց հզորություններն ավելի են, ավելի քիչ հնարավորություններ ունեն նեղ մասնագետներ պահելու: Եվ թերեւս հենց այստեղ բազմապրոֆիլ մասնագետի ներկայությունն ավելի ցանկալի է, մասնագետ, որն ունակ է ցուցաբերելու առաջնային օղակի ցանկացած օգնություն ընտանեկան առանձին միավորների:

Կ. Դ.

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Ապրանքաշրջանառության ծավալների մեծացման ներուժն առկա է

Երեկ «Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի ունեցավ հայ-լիտվական գործարար համաժողովը, որին մասնակցում էին երկու երկրների նախագահները: Առաջինը ելույթ ունեցավ Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, որն ընդգծեց երկու երկրների փոխադարձ կապերը զարգացնելու շահագրգռությունը: Ըստ նախագահի, դրան նպաստող հանգամանքներից է Հայաստանի անդամակցությունն Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը:

Համագործակցության խորացմանը խոչընդոտող հանգամանքներից առանձնացվեցին երկուսը՝ տեղեկատվության պակասը եւ ճանապարհների խնդիրը: Տեղեկատվության պակասը, ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, մասամբ կհաղթահարվի այս համաժողովի շնորհիվ:

Լիտվայի նախագահ Ռոլանդաս Պակսասն, ընդունելով երկու երկրների ապրանքաշրջանառության փոքր ծավալները, նշեց դրանց մեծացման ներուժի առկայությունը: Լիտվայի նախագահը երկու երկրների միջեւ զուգահեռներ անցկացնելով, ասաց, որ դրանք միմյանց նման են տարածքով, բնակչության թվով, օգտակար հանածոների սակավությամբ: Սակայն նման են նաեւ «խելացի մարդկանցով», ինչը հնարավորություն է տալիս զարգացնելու Հայաստանի եւ Լիտվայի համագործակցությունն ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների եւ տնտեսության գիտատար այլ ոլորտներում: Ռոլանդաս Պակսասը խոստացավ իր երկրի աջակցությունը Հարավային Կովկասը եւ Հայաստանը Եվրամիության ծրագրերում ընդգրկելու հարցում:

Գործարար համաժողովի ընդմիջմանը Լիտվայի պատվիրակության անդամներից տեղեկացանք, որ երկու երկրների ապրանքաշրջանառությունը 8 մլն դոլար է, որից 7,5 մլն դոլարի ապրանք Հայաստանը ներմուծում է: Սա, իհարկե, փոքր թիվ է թե՛ Լիտվայի, թե՛ Հայաստանի համար: Մասնավորապես Լիտվան ներկայումս արագորեն զարգանում է, եւ ցուցանիշներն ինքնին խոսում են: Այս երկրի համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) կազմում է 24 մլրդ դոլար: Մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ն կազմում է 6 հազար դոլար: Արտահանման ծավալները կազմում են 4 մլրդ դոլար, ներմուծմանը՝ 2,5 մլրդ դոլար: Համեմատության համար նշենք, որ Հայաստանի ՀՆԱ-ն փոքր-ինչ է գերազանցում 1 մլրդ դոլարը: Մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ն 600 դոլարից էլ ցածր է: Արտահանում ենք 507 մլն դոլարի ապրանք, ներմուծում՝ 991 մլն դոլարի ապրանք (բոլոր տվյալները 2002-ի արդյունքներով են):

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հ. Գ. *Չենք կարող չխոսել մի տհաճ միջադեպի մասին, որին առաջին անգամ չէ, որ բախվում ենք: Հյուրերին աթոռներով ապահովեցին դահլիճում արդեն նստած լրագրողներին տեղահան անելով: Ընդ որում, դա արվեց վերջնագրային ձեւով եւ, բնականաբար, առանց ներողություն խնդրելու ու այլ տեղերով ապահովելու:*

Արարողակարգի ծառայության կողմից նման մեթոդների գործադրումը թերեւս սեփական անկազմակերպ աշխատանքի հետեւանքներն այլոց հաշվին ծածկելու լավագույն միջոցն է:

Բալթյան եռյակի փորձն օրինա՞կ Հարավային Կովկասի համար

Սկիզբը՝ էջ 1

Ինչ վերաբերում է Հայաստան-Լիտվա տնտեսական համագործակցությանը, ապա՝ Ռ. Քոչարյանի խոսքերով. «Գլուխ գովելու առիթներ մենք չունենք»: Ներկա դրությամբ տնտեսական համագործակցության զարգացման առումով ամենակոնկրետ խնդիրը վերաբերում է տրանսպորտային ոլորտին:

Անդրադառնալով երեկ տեղի ունեցած բիզնես-ֆորումին, Ռ. Քոչարյանը նշեց, որ գործարարների հանդիպումը եւս հնարավորություն կտա անձնական ծանոթությունների, տեղեկատվության փոխանակման շնորհիվ գործնական հիմքեր ստեղծել հետագա համագործակցության համար:

Ռոլանդաս Պակսասի եւ Ռոբերտ Քոչարյանի հանդիպման ժամանակ քննարկվել են նաեւ տարածաշրջանի՝ Հարավային Կովկասի հետ կապված հարցեր: Այս առումով նույնպես մերձբալթյան երկրների համագործակցությունը հետաքրքրական փորձ է Հայաստանի համար:

Իր խոսքում Լիտվայի նախագահ Ռոլանդաս Պակսասը ընդգծեց, ըստ իրեն, մի կարեւոր հանգամանք: Հաջորդ տարվանից Լիտվան կդառնա Եվրամիության եւ Հյուսիսատլանտյան միության լիիրավ անդամ: Դրան հասնելու ճանապարհին, ըստ Պակսասի, մեծ աշխատանք է կատարվել: Եվ հիմա ժամանակն է վերականգնելու համագործակցությունը Հարավային Կովկասի հետ ամբողջությամբ, եւ Վրաստանի ու Հայաստանի հետ մասնավորապես:

Ռոլանդաս Պակսասը նշեց հնարավոր համագործակցության երեք ուղղություն. 1. Լիտվայի եւ Հայաստանի երկկողմ հարաբերություններ, 2. տարածաշրջանային համագործակցություն՝ 3+3 բանաձեւով (բալթյան 3 եւ հարավկովկասյան 3 հանրապետությունների միջեւ), 3. համագործակցություն Լիտվայի եւ Հայաստանի միջեւ՝ որպես Եվրամիության լիիրավ անդամների:

Լիտվայի նախագահը նույնպես անդրադարձավ տնտեսական համագործակցության հարցերին՝ ընդգծելով, որ հենց ձեռներեցների այցերը հենման կետ են դառնում համագործակցության նոր փուլի անցնելու համար:

Այնուհետեւ նախագահները պատասխանեցին լրագրողների հարցերին: Լիտվացի լրագրողի այն հարցին, թե արդյոք Հայաստանը մտածո՞ւմ է մտնել Եվրամիություն եւ ՆԱՏՕ, Ռ. Քոչարյանը պատասխանեց, որ երկու նախագահները քննարկել են եվրոպական ինտեգրման հարցը: Հայաստանն արդեն Եվրախորհրդի անդամ է եւ ակտիվորեն համագործակցում է Եվրամիության հետ: Այս ամենով հանդերձ. «Մեր բոլոր բարեփոխումները փորձում ենք իրականացնել Եվրամիության ստանդարտներին համապատասխան: Մենք հասկանում ենք, որ այնտեղ հերթը մեծ է, բայց սկսել ենք ակտիվ գործընթաց մեր օրենսդրությանը համարեցնելու համար: Այս ճանապարհին Լիտվայի փորձը բավական ծանրակշիռ է. կա երկրների նմանություն՝ երկրների մեծությունը, տնտեսության կառուցվածքը, բնական պաշարներով աղքատ լինելը, բնակչության թվաքանակը եւ այլն»:

Հաջորդ հարցը վերաբերում էր բալթյան տարածաշրջանի համագործակցության մոդելի կիրառելիությանը Հարավային Կովկասում: Խնդիրն այստեղ այն է, որ մեր տարածաշրջանում կան չլուծված հակամարտություններ, Հայաստանի հետ որեւէ համագործակցության մեջ չմտնելու Ադրբեջանի դիրքորոշում: Սրան ի պատասխան, ՀՀ նախագահը նշեց, որ Հարավային Կովկասի համար կարեւոր է, որ տարածաշրջանում իրականացվի կոորդինացված քաղաքականություն Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ:

«Եթե մենք բարեփոխումներ իրականացնենք միեւնույն ուղղությամբ, ողջ Հարավային Կովկասը կարող է դիտարկվել որպես նմանատիպ պարամետրերով տնտեսական տարածություն»:

Ռոլանդաս Պակսասը նշեց, որ «նպատակին հասնելու համար միասին աշխատելն ավելի լավ է, քան առանձին»: Պատասխանելով Վրաստան եւ Հայաստան այցելությունները ընդհանրացնելու եւ առկա տարբերությունները նշելու հարցին, պրն Պակսասը կարեւորեց այն հանգամանքը, որ երկու պետություններն էլ ձգտում են լավագույնին եւ «փնտրում են ձեւեր եւ ուղիներ դրան հասնելու համար»: Նա որպես ամենակարեւոր պարագա նշեց, որ երկու երկրների ղեկավարներն էլ ուղղորդվում են համամարդկային արժեքներով:

Թե ինչպես են երկու նախագահները գնահատում երկրների տնտեսական հարաբերությունների զարգացման հնարավորությունները, Ռոլանդաս Պակսասը նշեց իր գլխավորած պատվիրակությունում գործարարների ներկայությունը, որոնք մասամբ զբաղվում են բարձր տեխնոլոգիաներով: «Ես վստահ եմ, որ նորմալ հարաբերությունների համար պետք է մի քանի բան. քաղաքական կամք, հետաքրքրություն, հարաբերություններ մարդկանց միջեւ»: Ըստ Պակսասի, մեր երկրների միջեւ այդ ամենը կա:

Հանդիպման վերջին հարցը վերաբերում էր Լիտվայի բասկետբոլի տղամարդկանց հավաքականի՝ Եվրոպայի չեմպիոն դառնալուն: Ռոբերտ Քոչարյանը շնորհավորեց հաղթանակի կապակցությամբ: Իսկ Ռոլանդաս Պակսասը նշեց, որ երբ որեւէ երկրի ղեկավար լինում է Երեւանում, այդ պետության թիմը հաղթում է: Խոսքը վերաբերում էր մի քանի տարի առաջ Արգենտինայի նախագահի այցելության ժամանակ Արգենտինայի ֆուտբոլի հավաքականի հաղթանակին:

Օրվա երկրորդ կեսին Լիտվայի պատվիրակության մասնակցությամբ «Մոսկվա» կինոթատրոնում տեղի ունեցավ «Ոչ ոք չէր ուզում մեռնել» լիտվական հայտնի ֆիլմի ցուցադրությունը: Հրավիրված էին հանրապետության մտավորականության ներկայացուցիչներ, դիվանագետներ:

Ո՞վ է կախարդել այս խեղճ խորհրդարանին

Խելագարության կանխավարկա՞ծ, թե՞ պոպուլիզմավարակ

Թվում է, թե խորհրդարանը նստաշրջանի առաջին եռօրյայում ահագին գործ է կատարել. մի քանի ժամանակավոր հանձնաժողովների ձեւավորում, ԵԽ կոնվենցիայի 6-րդ արձանագրության վավերացում եւ այլն: Խորը դիտարկման դեպքում, սակայն, դա ընդամենը նախօրոք կազմված սցենարի մի հատվածն էր:

Մահապատժի վերացման հարցը ոչ մի կերպ պոպուլիստական համարել չես կարող: Սկզբունքային հարց է, որին հասարակությունը հիվանդագին մոտեցումներ ունի: Սակայն նրան բավականին նուրբ ձեւով խաբեցին, ինչպես ասում են, նախօրոք գլխի տակ փափուկ բարձ դնելով: Երբ 6-րդ արձանագրության վավերացման հարցը քննարկման դրվեց նախորդ գումարման ԱԺ-ում, վերջինս ոչ մի կերպ պատասխանատվություն չվերցրեց վավերացնելու: Եվ դա այն դեպքում, երբ քաղաքական ընդդիմությունը խորհրդարանում շատ ավելի թույլ էր, քան այժմ: Քաղաքական ուժերը միաձայն մի տեսակետ էին պաշտպանում. պետք է վավերացնել արձանագրությունը՝ մահապատժի կիրառման հնարավորություն թողնելով մի քանի ծանր հանցագործությունների դեպքերի համար, ներառյալ նաեւ ահաբեկչությունը: Անգամ այդ նպատակով օրինագիծ մշակվեց՝ «Քր. օրենսգիրքը ուժի մեջ մտցնելու մասին», որը մերժվեց միայն խորհրդարանի լիազորությունների դադարեցման նախօրեին: Ո՞րն էր մերժման պատճառը: Չէ՞ որ մինչ այդ քաղաքական ուժերը դրականորեն էին վերաբերվում հարցի նման լուծմանը:

Մահապատժի վերացմանը առավելաբար նպաստեցին հատկապես նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունները: Իշխանությանը անհրաժեշտ էր փոխել միջազգային հանրության գիտակցությունը իր լեգիտիմության հարցի նկատմամբ, եւ քանի որ ԵԽ-ն կոշտ էր վերաբերվում 6-րդ արձանագրությանը, ապա զոհասեղանին դրվեց հատկապես այդ խնդիրը: Եթե արտաքին ճնշումը չլիներ, անշուշտ իշխանությունները չէին կարողանալու հանրությանը բացատրել նման որոշման տրամաբանությունը եւ ընդհանուր տրամադրությունները փոփոխելու համար մի քանի տարի դեռ մեծ ջանքեր պետք է ներդնեին:

Սակայն հետաքրքրականը բոլորովին էլ այն չէ, որ, ասենք, հանրապետականները եւ օրինացերկրացիները այլեւս ծպտուն չէին հանում մահապատիժը բացառության կարգով միայն հոկտեմբերի 27-ի մասով պահպանելու մասին: Բնական է, ձեւավորվել է իշխանական կոալիցիա կամ դրա նման ինչ-որ բան, եւ ամեն գնով պետք է օրակարգից հանել լեգիտիմության հարցը: Այլ է ընդդիմության պարագան: Թվում էր, թե վերջինս տրամաբանական որոշում է կայացնում՝ բոյկոտել արձանագրության վավերացումը: Այն էլ այն դեպքում, երբ դեռ նախորդ նստաշրջանում իշխանություններից վստահեցում էր ստացել առանձին հարցերի շուրջ բացառություններ անելու: Սակայն կատարվեց անսպասելին:

«Խմբակցությունը օրենսդրական նախաձեռնություն է նախապատրաստել՝ մանկահասակ աղջկա բռնաբարության, առանձնակի դաժանությամբ կատարված սպանության - ահաբեկչության դեպքերի համար, որոնց առումով քրեական օրենսգրքում բացառություններ էին արված՝ նախատեսելով ցմահ բանտարկություն առանց որեւէ սահմանափակման իրավունքի: Այսինքն՝ այսպիսի հանցագործություն կատարածները իրոք ցմահ կազատազրկվեն եւ ներման իրավունք չեն ունենա»: Այս խոսքերը պատկանում են «Արդարություն» խմբակցության քարտուղար Վիկտոր Դալլաքյանին, որը հենց նախորդ նստաշրջանում բացառությունները վավերացնող օրինագծի համահեղինակն էր: «Արդարության» այս որոշումը, որը, ուշադրություն դարձնենք, դարձյալ բացառությունների մասին է, վերաբերում է ոչ թե մահապատժի կիրառման դեպքերին, այլ «ցմահ բանտարկությանը՝ առանց որեւէ սահմանափակման իրավունքի»: Դա իր հերթին նշանակում էր սկզբունքորեն ընդունել մահապատիժը ցմահ բանտարկության փոխարինելու իշխանության առաջարկը, ինչի դեմ էր, իբր, ուղղված քաղաքական բոյկոտը արձանագրության վավերացման պարագայում: Ահա թե ինչու է ընդդիմության գեղամյանական մասը «Արդարությանը» մեղադրում իշխանությունների հետ սակարկությունների մեջ: Որ նման տպավորություն իսկապես ստեղծվում է, խոսք լինել չի կարող: Սակայն հազիվ թե նման ակնհայտ քայլ կատարվեր: Միակ տարբերակը մնում է այն, որ «Արդարությունը» պարզապես սխալ քաղաքական հաշվարկներ էր կատարել: Ի վերջո հաճելի չէ միջազգային հանրության աչքում հակահումանիստ երեւալը:

Սակայն պետք է ասել, նույն գեղամյանական հատվածը եւս իր «բարձրության» վրա գտնվեց: Եթե նրանք ընտրությունների շրջանում կոկորդով մեկ բղավում էին 27-ի ոճրագործների նկատմամբ մահապատժից ոչ մի զիջում չանելու մասին, հիմա նույն տոնով Ա. Գեղամյանը հայտարարում է. «Մեր դիրքորոշումը չի փոխվել: Մնացել է նույնը: Բանն այն է, որ մենք կողմ ենք եվրոպական կառույցներին ինտեգրվելուն եւ եթե դեմ քվեարկեինք, ապա ընդդիմությունը կկորցներ բոլոր այն ուղղությունները, որոնցով պետք է աշխատի եւ ազդի քաղաքական գործընթացների վրա: Կամ պետք է մահապատժի վերացմանը դեմ քվեարկեինք, կամ եվրոպային ինտեգրվելուն կողմ: Որոշեցինք, որ ԵԽ-ն մեր ազգին ավելի անհրաժեշտ է, քան մահապատժի պահպանումը: Մենք մեր քվեարկությամբ միացել ենք եվրոպային, ոչ թե կոալիցիային»:

Այս նկատառումով է անհասկանալի դառնում՝ ընդդիմության մյուս հատվածին մեղադրանքներ առաջադրելու նախաձեռնությունը: Հիրավի զավեշտական է է տեսնել՝ ինչպես են երկու կողմերը իրար մեղադրում իշխանության հետ սեպարատ հարաբերություններ ունենալու մեջ:

Ի դեպ, դա երեւաց նաեւ ավանդների վերադարձման հնարավորություններն ստուգելու նպատակով ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողով ստեղծելու հարցում: Մինչ ԱԺ ձեւավորումը բոլոր ուժերը ավանդների վերադարձման հնարավորությունների մասին «Օրինաց երկրի» խոսելն անգամ պոպուլիզմ էին համարում: Իսկ հիմա նման հնարավորությունների մասին են խոսում ոչ միայն կոալիցիայի մյուս ուժերը, ավելի կոնկրետ՝ ՀՀԿ-ն, այլեւ ընդդիմության դեմիրճյանական թեւը: Օրինակ, Վ. Դալլաքյանը հայտարարում է. «Մենք գնացինք համաձայնության կոալիցիայի հետ, քանի որ ԱԺ-ի մեծ օրակարգում պետք է ընդգրկվի մեր ներկայացրած օրենսդրական նախագիծը, որն, ըստ մեզ, տալիս է հարցի լուծումը: Հանձնաժողովի ստեղծումն այս ճանապարհին միջանկյալ քայլ է, քանի որ նրա գործունեությունը պետք է ավարտվի օրենքի ընդունմամբ: Հույս ունենք, որ կոալիցիան իր խոստումը չի դրժի»: Տեղին է հարցնել պրն Դալլաքյանին՝ այդ երբվանի՞ց է իշխանությունների լեգիտիմությունը հարցականի տակ դրած «Արդարությունը» սկսել վստահել նույն այդ իշխանությանը, ավելին՝ նրա հետ հետագա ծրագրեր մշակել, երբ ընդհանրապես անիրագործելի էր համարում նրանց նախընտրական ծրագրերը:

Մնում է եզրակացնել, որ այս երկու դեպքում էլ եւ՝ ընդդիմությունը, եւ՝ իշխանական կոալիցիայի թեւերը փորձում են հանրությանը չափից ավելի հումանիստ երեւալ: Կամ, ավելի ճիշտ, երկրորդ դեպքում՝ «Օրինաց երկրից» ավելի օրինաց երկիր»: Ընդհանրապես քաղաքական դաշտի վրա զարմանալիորեն այդ կուսակցությունը սկսել է մոգական ազդեցություն ունենալ: Գուցե պատճառն այն է, որ քաղաքական ուժերը փորձում են գուշակել «Օրինաց երկրի» գլխապտույտ հաջողությունների բուն պատճառները եւ չե՞ն կարողանում

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Գնդապետ Մալխասյանն իրավունք ունի թռչելու բոլոր սերիական, ինչպես նաեւ փորձնական ինքնաթիռներով»

...Օգոստոսյան օրերին ռուսաստանյան մամուլն ու հեռուստատեսությունը լայնորեն խոսեցին 1949 թ. օգոստոս ամսին ԽՍՀՄ միջուկային զենքի առաջին փորձարկման, եւ առհասարակ, ԽՍՀՄ միջուկային վահանի ստեղծման, կատարելագործման մասին:

Փորձարկմանն ու հետագա աշխատանքներին իր ներդրումն է ունեցել մեր հայրենակիցը...

Այսօր նա Երեւանում է: Ապրում է մեզ հետ՝ տանելով օրվա տվայտանքներն ու հոգսը: Նրա կենսագրության հակիրճ շարադրանքի տակ կա մի մեծ ապրում, եւ այսօր շատերի համար այդ փակ էջերը բացվելու դեպքում կդառնային իրական պատումներ: Անշուշտ, մեկ անգամ եւս կհպարտանայինք մեր հայրենակցով, որը մեկ անգամ չէ, որ ներկայացվել է ԽՍՀՄ եւ «Ռուսաստանի հերոսի» կոչման:

ԽՍՀՄ վաստակավոր ղեկապետ-փորձարկող, կառավարական 45 պարգեւների արժանացած եւ ավիացիայի թռիչքի, բարձրության համաշխարհային 30 ռեկորդների հեղինակ, ավիացիայի գնդապետ Կոնստանտին Իվանի Մալխասյանը ծնվել է 1916 թ. Մոսկվայում, որտեղ եւ ապրել է 30 տարի: Անցել է երեք պատերազմների թոհուբոհով (Չինաստան, Ֆինլանդիա, Մեծ հայրենական): Ավիացիայի մեջ է 1933 թ.-ից:

Թռել է 8000 ժամից ավելի: Թռիչքային աշխատանքի է եղել մոտ 28 տարի, որից 20-ը՝ Տուպոլեւի կոնստրուկտորական ֆիրմայում որպես փորձարկող-ղեկապետ, իսկ 8 տարիները՝ ռազմաճակատային:

Գնդապետ Մալխասյանի թռիչքային տեղեկագրում կա մի բացառիկ գրանցում. «...Մալխասյանն իրավունք ունի թռչելու բոլոր սերիական, ինչպես նաեւ փորձնական ինքնաթիռներով...»:

Նրա աշխատանքային կենսագրության առաջին էջերը գրվել են մեր քաղաքում, ուր նա 1933 թ. նշանակվում է Երեւանի օդանավակայանի կապի պետ:

1937 թ.-ից նա ТБ-3, DC-3, АБ-3F, Б-25 մարտական ինքնաթիռներով մասնակցում է Չինաստանում, Ֆինլանդիայում եւ Մեծ հայրենականի ռազմաճակատային տարբեր տեղամասերում ընթացող մարտերին՝ կատարելով նաեւ պետական կարեւոր առաջադրանքներ:

1943 թ. Թեհրանի կոնֆերանսը շրջադարձային հիմք հանդիսացավ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում: Կոնֆերանսին մասնակցում էին երեք տերություններ: Պատմության մեջ արձանագրված է, թե ինչպիսի ջանքերով ու գաղտնիությամբ է կազմակերպվել Ստալինի, Ռուզվելտի, Չերչիլի հանդիպումը:

Այդ օրերին Մալխասյանը կատարեց պետական խիստ կարեւոր առաջադրանք. DC-3 ինքնաթիռով նա Թեհրան հասցրեց կոնֆերանսի ԽՍՀՄ պատվիրակներին Ստալինի գլխավորությամբ: Այդ տարիներին նման արտակարգ իրավիճակներում (պատերազմ էր, ամենուր վխտում էին թշնամու գործակալներ, գործում էր գերմանացու դիվերսիոն հետախուզությունը) անվտանգ թռիչք կատարելը հերոսություն էր:

Պատերազմի ավարտից հետո նա ավիացիայի գլխավոր մարշալ Ա. Ե. Գոլովանովի ղեկապետն էր: 1947 թ. ԽՍՀՄ պաշտպանության նախարարի հրամանով գնդապետ Կոնստանտին Մալխասյանը գործուղվում է Տուպոլեւի հատուկ կոնստրուկտորական բյուրո՝ կատարելու պետական խիստ կարեւոր առաջադրանքներ ТУ-4 միջուկային զենք կրող ծանր ռմբակոծիչով հյուսիսային բեւեռում: Եվ ահա, 1949 թ. օգոստոսին Հյուսիսային սառուցյալ օվկիանոսում տեղի է ունենում ԽՍՀՄ միջուկային փորձարարական առաջին պայթյունը, որով վերջ տրվեց ԱՄՆ-ի մենաշնորհին այդ ասպարեզում: Միջուկային զենքի ստեղծման մեջ իրենց ներդրումն են ունեցել նաեւ մեր հայրենակիցներ Հ. Դեմիրխանյանը եւ Ս. Քոչարյանը: ТУ-4 ռմբակոծիչի փորձարկող-ղեկապետը Մալխասյանն էր, որի գործունեությամբ պայմանավորվեց այդ տիպի ինքնաթիռների հետագա կատարելագործումն ու հզորացումը: Ինքնաթիռի ստեղծմանը մասնակցել էին ԽՍՀՄ 900 քաղաքներ:

Կյանքը կապելով Տուպոլեւի ֆիրմայի հետ, նա մասնակցում էր ТУ սերիական եւ մարտական, հատկապես միջուկային ռմբակոծիչների ստեղծմանն ու փորձարկմանը: Նա առաջինն էր որպես ղեկապետ ձայնային պատնեշի հաղթահարման գործում: ԽՍՀՄ կառավարության հանձնարարությամբ, երբ բավականին լարված էին հարաբերություններն ԱՄՆ-ի եւ ԽՍՀՄ-ի միջեւ, եւ աշխարհը կանգնած էր միջուկային պատերազմի շեմին, նա այդ տարիների աշխարհում ամենամեծ գիգանտ-լայներով անվթար թռիչք է կատարում Մոսկվա-Նյու Յորք-Մոսկվա, Մոսկվա-Վաշինգտոն-Մոսկվա միջմայրցամաքային ուղիներով՝ Խրուշչովի եւ Էյզենհաուերի հանդիպման, իսկ մեկ օր հետո՝ Մոսկվա-Պեկին-Մոսկվա ավիաուղով՝ Խրուշչովի եւ Մաո Ցզեդունի հանդիպման համար:

Օդանավի ղեկապետից շատ բան է կախված: Հմտություն, սառնասրտություն, տոկունություն եւ իմացություն: Փորձարկումների ժամանակ հենց Կոնստանտին Մալխասյանի շնորհիվ հաջողվեց կործանումից փրկել ТУ-4, ТУ-91, ТУ-104 եւ ստրատեգիական կործանիչ ТУ-128/80 ինքնաթիռները: Ինքնաթիռների վրա ծախսվել էր մոտ 3,5 միլիարդ ամերիկյան դոլար, իսկ հայտնի է, որ ինքնաթիռների արժեքը ոսկով արտահայտված հավասար է նրանց քաշին: Նշված թվի մեջ Հայաստանի բաժինը 210 մլն ամերիկյան դոլար էր:

Ռազմական նոր տեխնիկայի եւ միջուկային փորձարկումներում ունեցած ներդրումների համար անձամբ Տուպոլեւը գնդապետ Մալխասյանին ներկայացնում է Խորհրդային Միության հերոսի բարձր կոչման: Հետագա աշխատանքների համար 1999 թ. Մալխասյանը մեկ անգամ եւս ներկայացվում է «Ռուսաստանի հերոսի» կոչմանը: Ներկայացվում է անձամբ նախագահ Պուտինին:

Իր աշխատանքային կենսագրությունը սկսելով Երեւանից, նա համարվում է Հայաստանի քաղաքացիական ավիացիայի պիոներներից եւ ջանք ու եռանդ չի խնայել հայկական ավիացիայի կայացման համար:

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Միջազգային

«Ամերիկյան ընկերությունը լքեց Վրաստանը, անգամ պարտքերը չմարեց»

Էդ. Շեւարդնաձեն խոստանում է «ռուսական ջերմություն» բերել վրացի ընտանիքներին

«Այլ ելք չկար: Մենք ճիշտ որոշում ընդունեցինք, երբ սկսեցինք համագործակցել ռուսական ՌԱՕ ԵԷՍ եւ «Գազպրոմ» ընկերությունների հետ: Ամերիկյան AES ընկերությունը լքեց Վրաստանը, անգամ պարտքերը չմարեց», երկուշաբթի ավանդական ռադիոհարցազրույցում ասաց Էդ. Շեւարդնաձեն:

Հուլիսին Վրաստանը ռուսական «Գազպրոմ» ընկերության հետ 25 տարով կնքեց ռազմավարական համագործակցության համաձայնագիր, իսկ օգոստոսին ռուսական մեկ այլ հսկա՝ ՌԱՕ ԵԷՍ-ը ամերիկյան AES-«Թելասի» ընկերությունից գնեց բաժնետոմսերի 75 տոկոսը: Այդպիսով, էներգետիկ ոլորտում ռուսական ներկայությունը Վրաստանում դարձավ ակնհայտ, ինչին հետեւեց ԱՄՆ-ի դժգոհությունը, որն արդեն երկրորդ տարին Վրաստանում հաստատել է ռազմական լուրջ ներկայություն:

Սեպտեմբերի 1-ից, երբ բաշխիչ ցանցերն անցան ՌԱՖ ԵԷՍ-ին, Վրաստանում էներգետիկ ճգնաժամն էլ ավելի խորացավ, թեեւ Շեւարդնաձեն մի շարք առիթներով պնդում էր, որ ռուսների գալով էներգահամակարգում իրավիճակը համեմատաբար կբարելավվի:

Անցած շաբաթ Արեւմտյան Վրաստանում շարքից դուրս էին բերվել Ռուսաստանից հանրապետություն մտնող երկու հոսանքագծերը, ինչի պատճառով այսօր Վրաստանը հյուսիսային հարեւանից չի կարողանում էլեկտրաէներգիա ստանալ: Կուտակված պարտքերի պատճառով առայժմ ռուսական գազը չի հասնում Վրաստան:

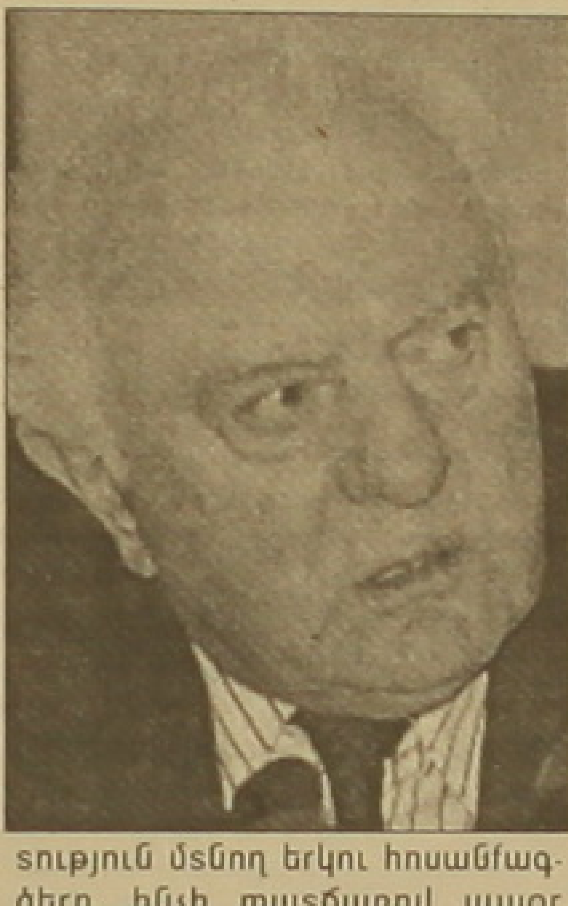

«Դիվերսիոն բոլոր գործողությունները պետք է հետաքննվեն, մեղավորները պատժվեն», ասաց Շեւարդնաձեն:

Ռուսական ՌԱՕ ԵԷՍ եւ «Գազպրոմ» ընկերությունների մուտքը Վրաստան դիտորդները որակում են Թբիլիսիի արտաքին քաղաքական ուղղության մասնավոր փոփոխություն Վաշինգտոնից դեպի Մոսկվա:

Վերջին շրջանի երկու իրադարձություններ եւս անուղղակիորեն խոսում են այն մասին, որ նոյեմբերի 2-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններից առաջ Էդ. Շեւարդնաձեն փորձում է ակնկալել Մոսկվայի օժանդակությունը:

Նախ, Վրաստանում մերժեցին (ասացին այո, բայց ուղիղ հակառակն արեցին) Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը (ԿԸՀ) կազմավորելու Բեյքերի առաջարկը: ԱՄՆ նախկին պետքարտուղարը Թբիլիսի էր ժամանել հուլիսին:

«Հանուն նոր Վրաստանի» նախընտրական դաշինքը, որի «անպաշտոն» ղեկավարը Էդ. Շեւարդնաձեն է, հավանություն ունի խորհրդարանական ընտրություններում հաղթանակ տանել: Մի քանի օր առաջ դաշինքի առաջնորդը դարձավ Ռուսաստանում Վրաստանի նախկին դեսպան եւ նախկին պետնախարար, ռուսամետ գործչի համարում ունեցող Վաժա Լորդքիփանիձեն: Ուշագրավ է, որ երբ Լորդքիփանիձեն հեռացվեց պետնախարարի պաշտոնից, դիտորդները Էդ. Շեւարդնաձեի որոշումը պայմանավորեցին Թբիլիսիի առավել արեւմտամետ քաղաքական ուղղությունը որդեգրելու ցանկությամբ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՐՑ

Դենքթաշն այլընտրանքային տարբերակ է առաջարկում

Նիկոսիայից մեր թղթակից **Ջորջ Տեր-Բարթողը** տեղեկացնում է, որ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի՝ Կիպրոսի հարցի լուծման այլընտրանքային տարբերակը շուտով պատրաստ կլինի:

Այդ մասին Կիպրոսի թուրքական գրավյալ մասի ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել է Ռաուֆ Դենքթաշը, ավելացնելով, որ իր նոր ծրագիրը «մեծ անակնկալ է լինելու, ճիշտ այնպես, ինչպես իր ապրիլի 23-ի որոշումը»: Ապրիլի 23-ին նա բացել էր հրադադարի գոտին, որը 30 տարի փակ էր եղել, եւ կղզու հույներն ու թուրքերն ազատ երթեւեկելու հնարավորություն էին ստացել:

Անանի ծրագիրը քննարկվելու էր թուրքական մասի ընդդիմադիր կուսակցությունների կողմից դեկտեմբերին, երբ նրանք հույս ունեին ընտրություններում պարտության մատնել Դենքթաշին: Վերջինս քննադատել է այդ կուսակցությունների հավակնոտ դիրքորոշումները, թե իբր վայելում են Անկարայի պաշտպանությունը:

«Այդպիսի բան չկա: Նրանք ցանկանում են ընդունել Անանի առաջարկությունը, բայց Թուրքիան պնդում է, որ փոփոխություն մտցվի դրանում: Նրանք ասում են, թե իբր ցանկանում են Թուրքիայի հետ լինել: Իսկ մենք Թուրքիայի հետ չե՞նք: Ուրեմն ինչո՞ւ նրանք մեզ չեն միանում», ասել է նա:

Կղզու թուրքական մասի ընդդիմությունը վայելում է միջազգային միջնորդ կազմակերպությունների աջակցությունը: Նրանք անցյալ շաբաթվա սկզբներին հասկացրին, որ վայելում են նաեւ Մ. Նահանգների պետքարտուղարության համակարգող Թոմաս Ուեսթոնի աջակցությունը, ինչը զայրացրեց Դենքթաշին: «Աշխարհի ոչ մի մասում Մ. Նահանգները չի պաշտպանում ընդդիմադիրներին», ասել է նա:

Դենքթաշը նշել է, որ ինքը շնորհակալություն է հայտնել Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանին, որ նա եւս արտահայտվել է հօգուտ Անանի ծրագրի փոփոխության:

«Սպասենք ընտրություններին: Թող աշխարհը լսի ժողովրդի ձայնը եւ ասի, որ այդ մարդիկ պետություն են ստեղծել: Նրանք թուրքեր են, որոնք չեն ընդունում օտար գերպետությունների պարտադրանքով իրենց այդ պետությունը չեղյալ համարելու անպատվությունը»:

Դենքթաշի գլխավոր նպատակն էր տպավորություն գործել Հունաստանի արտգործնախարար Ջորջ Պապանդրեուի վրա, որն աշխատանքային այցով գտնվում է Կիպրոսում՝ բանակցություններ վարելու ինչպես կղզու օրինական կառավարության, այնպես էլ թուրքական մասի քաղաքական կուսակցությունների հետ: Ավաղ, նրա ջանքերն ապարդյուն անցան, երբ երկու մասերի հատման գծում թուրք ոստիկանները կալանավորեցին Պապանդրեուին ուղեկցող երեք հույն բարձրաստիճան անձնավորությունների: Նրանցից մեկն Անոյայի (Կրետե կղզում) փոխքաղաքապետն է, իսկ մյուսն ամերիկյան անձնագիր է կրում: Նրանց մեղադրում էին լրտեսության մեջ, բայց ՄԱԿ-ի ճնշումների ներքո ազատ են արձակվել:

Հ. Ծ

Շվեդները «ոչ» ասացին եվրոյին

Շվեդիայում կիրակի օրն անցկացված հանրաքվեի արդյունքները վկայում են, որ շվեդներն առայժմ հակված չեն մտնելու եվրոյի գոտի: Երկրում եվրոյի գլխավոր ջատագով, վարչապետ Գորան Պերսոնը խոստովանել է իր պարտությունը:

Ֆրանսպրեսի տվյալներով, հանրաքվեի մասնակիցների 56,1 տոկոսը դեմ է արտահայտվել եվրոյին, 41,8 տոկոսը՝ կողմ: Մասնակիցների 2,1 տոկոսը չի կողմնորոշվել: Քվեաթերթիկների 0,5 տոկոսն անվավեր է ճանաչվել:

Շվեդիայի վարչապետն ասել է, որ հանրաքվեի արդյունքների պատճառով ինքը հրաժարական չի տա: Վերլուծաբանների կարծիքով, եվրոյի նկատմամբ շվեդների բացասական վերաբերմունքը մոտ 10 տարով կհետաձգի Շվեդիայի մուտքը եվրոպայի տնտեսական եւ արժութային միություն:

Եվրահանձնաժողովի նախագահ Ռոմանո Պրոդին Շվեդիայի հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում ասել է, որ հանրաքվեի արդյունքների պատճառով Շվեդիան կկորցնի ազդեցությունը Եվրամիությունում:

Ֆրանսպրեսը հիշեցնում է, որ սա հանրաքվեների միջոցով եվրոյի կրած արդեն երկրորդ խոշոր պարտությունն է. 2000 թ. սեպտեմբերին եվրոն մերժել էին դանիացիները: Անցյալ չորեքշաբթի Շվեդիայի արտգործնախարար Աննա Լինդի սպանությունը որեւէ փոփոխություն չմտցրեց շվեդների տրամադրությունների մեջ: Նույնիսկ Լինդի հայրենի քաղաքի բնակիչները դեմ արտահայտվեցին եվրոյին:

Որոշ մեկնաբաններ Շվեդիայի հանրաքվեի արդյունքների համար մեղավոր են համարում եվրոյի գոտու գլխավոր երկրներ Ֆրանսիային ու Գերմանիային, որոնք չեն կարողացել կատարել Եվրամիության բյուջեի առողջացման ասպարեզում իրենց ստանձնած պարտավորությունները: Բացի դրանից, Եվրամիությանն ութ տարի առաջ միացած Շվեդիան միությանն ամբաստանում է չափազանց բյուրոկրատական, կաշառասուն եւ անարդյունավետ լինելու մեջ:

ՌՈՒՍ-ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ

Նոր նավթագազային հսկա Ռուսաստանում

Օրերս իր գործունեության մասին հայտարարեց ռուս-բրիտանական նավթագազային միացյալ ընկերությունը (THK-BP): Նորաստեղծ հսկայի տնօրենների խորհրդի նախագահ Միխայիլ Ֆրիդմանը լրագրողներին հայտնեց, որ այս գործարքի բոլոր իրավական եւ ֆինանսական խնդիրները լուծված են: Արդեն այժմ THK-BP-ն աշխարհում 9-րդ նավթագազային ընկերությունն է եւ օրական արդյունահանում է 1,2 մլն բարել նավթ, որը եկող տարվա մայիսից, երբ գործարքին կմիանա նաեւ ռուսական «Սլավնեֆտը», կավելանա եւս 160 հազ. բարելով:

Միխայիլ Ֆրիդմանն ընդգծել է, որ THK-BP-ն ռուս-բրիտանական է միայն բաժնետերերի կազմով: Մինչդեռ ակտիվների 90 տոկոսը գտնվում է Ռուսաստանում եւ ԱՊՀ այլ երկրներում: Ե՛վ ռուսական, ե՛ւ բրիտանական կողմերը ոգեւորված են միավորման գործընթացի ժամկետներով: Նրանց կարծիքով, միաձուլման մասին հայտարարությունից մինչեւ դրա ավարտը տեւած 6-7 ամիսը բավականին կարճ ժամանակահատված է: Ռուս եւ բրիտանացի գործընկերները ոգեւորված են ոչ միայն գործարքի արագ կայացմամբ: British Petroleum ընկերությունների խմբի գլխավոր կառավարիչ լորդ Բրաուն Մեդինգլին նշել է, որ այժմ արդեն իր ղեկավարած ընկերությունն աշխարհի նավթագազային հսկաներից երկրորդն է եւ բոլոր հնարավորությունները ունի ժամանակի ընթացքում դառնալու ամենախոշորը:

Ա. Մ.

ԱՄՆ հակաահաբեկչական օրենսդրությունը հաճախ ծառայեցվում է այլ նպատակների

Նշում է արդարադատության նախարարությունը

ԱՄՆ արդարադատության նախարարությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ, նշելով, որ երկու տարի առաջ ընդունված «Ամերիկան միավորելու եւ հակաահաբեկչական պայքարի միջոցներով ամրապնդելու ակտը» հաճախ օգտագործվում է ոչ ըստ նպատակի:

Ոստիկանությունը եւ դատախազները նոր օրենսդրությունը հաճախ հիմք են ընդունում ահաբեկչության հետ կապ չունեցող անձանց (բուկմեյքերներ, խարդախներ, թմրադեղերի առեւտրականներ) հետապնդելու, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ից ապօրինաբար այլ երկրներ տարված դրամական միջոցները վերադարձնելու նպատակներով:

Այսպես, 2003 թ. հունիսին «զանգվածային բնաջնջման զենքով ահաբեկչության իրականացման» մեջ մեղադրվեց Կալիֆոռնիայի մի բնակիչ, որի ձեռքում պատահաբար ինքնաշեն ռումբ էր պայթել: Հյուսիսային Կալիֆոռնիայում օկրուգային դատախազը քիմիական զենքի արտադրությունն արգելող նահանգային նոր օրենքի խախտման մեջ մեղադրեց տեղաբնակներից մեկին, որը մետամֆետամինների լաբորատորիա ուներ: Մեղադրանքի հաստատման դեպքում ամբաստանյալը 12 տարվա բանտարկության կդատապարտվի՝ նման դեպքերում նախատեսված 6 ամսվա փոխարեն:

Ամերիկյան իրավապաշտպան կազմակերպությունները մտահոգություն են արտահայտում ստեղծված կացության առնչությամբ: Դրանց ներկայացուցիչների կարծիքով, կառավարությունը մոտ ժամանակներս հակաահաբեկչական խիստ օրենսդրությունը զանգվածաբար կօգտագործի շարքային հանցագործների դեմ:

Սակայն նոր օրենսդրությունն ունի նաեւ դրական կողմեր: Արդարադատության նախարարության ենթակոմիտեներից մեկի փոխնախագահ Ստեֆան Կասելան Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին պատմել է, որ նոր օրենքների շնորհիվ քննիչներին հաջողվել է մասնավորապես հետ բերել «կանադական վիճակախաղի» մասնակիցների կորցրած 4,5 մլն դոլարը, որը կորզել էին խարդախ կազմակերպիչները: Անցյալում դրա համար հարկ կլիներ դիմել միջազգային համաձայնագրերի եւ օտար երկրների ոստիկանների օգնությանը, մինչդեռ այժմ ամերիկացի պաշտոնյաները պարզապես բռնագանձում են գումարները ԱՄՆ ֆինանսական հիմնարկներում օտար բանկերի հաշիվներից:

Կանկունի համաժողովն ավարտվել է անարդյունք

Մեքսիկայի Կանկուն քաղաքում Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության նախարարական խորհրդաժողովն ավարտվել է անարդյունք, քանի որ հարուստ եւ աղքատ երկրները չեն կարողացել հարթել իրենց տարաձայնությունները:

Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ սա ԱՀԿ նախարարական խորհրդաժողովի երկրորդ ձախողումն է. 1999 թ. Սիեթլում (ԱՄՆ) համանման խորհրդաժողովն ուղեկցվել էր համաշխարհայնացման հակառակորդների զանգվածային ցույցերով եւ բախումներով:

Կանկունի հանդիպման ձախողումը խանդավառությամբ են ընդունել ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, որոնք շաբաթավերջին անցկացված համաժողովի օրերին 5000-անոց ցույցեր էին անում:

ԱՀԿ համաժողովի ձախողումը փաստորեն սառեցրեց Քաթարում 2001 թ. սկսված առեւտրային բազմակողմ բանակցությունների նոր փուլի առաջընթացը: Դա խոստովանել են մասնավորապես Եվրամիության առեւտրի հանձնակատար Պասկալ Լամին եւ ԱՀԿ գլխավոր տնօրեն Սուպաչայ Պանիչպակդին:

Աղքատ երկրների ներկայացուցիչները պահանջում էին, որ զարգացած երկրները վերջ դնեն ֆերմերներին նպաստներ տալու քաղաքականությանը, որը վատթարացնում է նոր զարգացող երկրների հողագործների վիճակը: Եվրոպական երկրները եւ Ճապոնիան առաջարկում էին չորս ուղղում մրցակցության եւ օտարերկրյա ներդրումների գործող կանոնների մեջ: Հարավային Կորեան դեմ է ուղղումներին, իսկ աֆրիկյան երկրներն առհասարակ հրաժարվեցին քննարկել դրանք:

Նոր զարգացող երկրների ներկայացուցիչները գոհ են խորհրդաժողովի ձախողումից՝ համարելով իրենց համար դրական արդյունք: Բրազիլիայի արտգործնախարար Սելսո Ամորիմը գտնում է, որ այժմ զարգացող երկրների դիրքերն «ավելի ամուր են»: Հեռանկարային առումով նա ակնկալում է դրական արդյունքներ:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ զարգացող երկրները Կանկունում կազմել են «22-ի խումբ», որի մեջ մտնող 22 պետություններից գլխավորներն են Բրազիլիան, Հնդկաստանն ու Չինաստանը: «22-ի խումբը» մասնավորապես պահանջել է վերջ դնել հարուստ երկրների գյուղատնտեսական արտահանումներին հատկացվող պետական օժանդակությանը: Խմբի երկրները մտադիր են առաջիկայում «վճռական դեր» խաղալ ԱՀԿ շրջանակներում վարվելիք բանակցություններում:

Պ. Ք.

Ժորա Հարությունյանի լռությունը

Դրամատուրգ Ժորա Հարությունյանի անունը հայ ընթերցողներին եւ թատերասերներին վաղուց է սիրելի դարձել: «Ղազարը գնում է պատերազմ», «Քո վերջին հանգրվանը», «Խաչմերուկ», «Հիվանդ N 199», «Ժառանգություն», «Ոսկե ցլիկ», «Երթուղի N 4», «Չախորդ Փանոսը», «Հարսնացու հյուսիսից», «Խոշոր շահում» պիեսների եւ կինոպատումների բեմականացումն ու էկրանավորումը նրան լայն ճանաչման եւ համընդհանուր սիրո արժանացրին: Այդ մեծ համակրանքը, անշուշտ, նրա տաղանդի եւ մարդկային բարձր նկարագրի արդյունքն է՝ ստեղծել թատերական միջավայր, կերպարների այնպիսի շարք, որտեղ ժամանակակից կյանքը եւ մարդկային հարաբերությունները ներկայացված են ինչպես ջրի մակերեւույթի արտացոլումներ: Ինչպես ջրի ամեն հոսքի տատանումներից է փոփոխվում արտապատկերը, ճիշտ նույն կերպ կյանքի տարուբերումներից մարդկային կերպարները այլափոխվում, խեղաթյուրվում են: Սրանց պատճառները զուտ արտաքին հանգամանքների մեջ փնտրելն իզուր է, որովհետեւ խորքում՝ ներքին անհամատեղելի, խիստ անկատար ու աններդաշն վիճակներն են: Ժորա Հարությունյանի դրամատուրգիայի հերոսները կոմիկական իրավիճակներում հայտնված մարդիկ են՝ բարոյական անկումներով: Սակայն գրողը բարեհոգի հումոր ունի, մեղմ ու ներողամիտ վերաբերմունք մարդկային թուլությունների հանդեպ: Իր ստեղծած ծիծաղաշարժ իրավիճակների խորքում տագնապ ու ցավ կա մարդկային խաթարված հարաբերությունների համար: Նման իրավիճակներում հայտնված գրական հերոսները՝ զուտ պայմանների թելադրանքով, երբեմն բնազդորեն կարող են այնպես գործել, որ ավելի հաճախ խղճահարություն ու ժպիտ են առաջացնում:

Հաճախ կենցաղային դրվագներ, առօրյա հարաբերություններ ստեղծելով՝ դրամատուրգը ավելի տեսանելի է դարձնում մարդու ենթագիտակցական մութ շերտերը, թաքուն բնազդային մղումները:

Ժորա Հարությունյանի մասին մտերիմներն ու ընկերներն արտահայտվում են իբրեւ հազվադեպ բարության տեր անձնավորության, որ «առիթ էր փնտրում» մարդուն լավություն անելու: «Ժորա Հարությունյանին հիշում եմ իբրեւ հրաշալի մարդու՝ անսովոր զգայուն նկարագրով, մարդկանց նկատմամբ ուշադրությամբ, հոգատարությամբ եւ քաղաքավարությամբ:

Մի անգամ միասին Ծաղկաձոր էինք գնում, ճանապարհը հետաքրքրական էր, անընդհատ կատակում էինք: Մեր մեքենայի առջեւից մի «Վոլգա» էր գնում: Երկու բարձրաստիճան այրեր մեքենայի մեջ զրուցում էին: Միմիկաներից գլխի ընկա ինչի մասին են խոսում եւ բարձրաձայն ասացի: Ամբողջ ճանապարհին ծիծաղեցինք: Ժորան զարմացել էր իմ «լսողության» վրա:

Երբեք չէր նեղանում, շատ սիրում էր, երբ իր շարժերն էին անում: Մի խոսքով մնացել են միայն բարի հիշողություններ», պատմում է երգիծանկարիչ Գեորգի Յարալյանը, տրամադրելով գրողի տարիներ առաջ արված իր դիմանկարը:

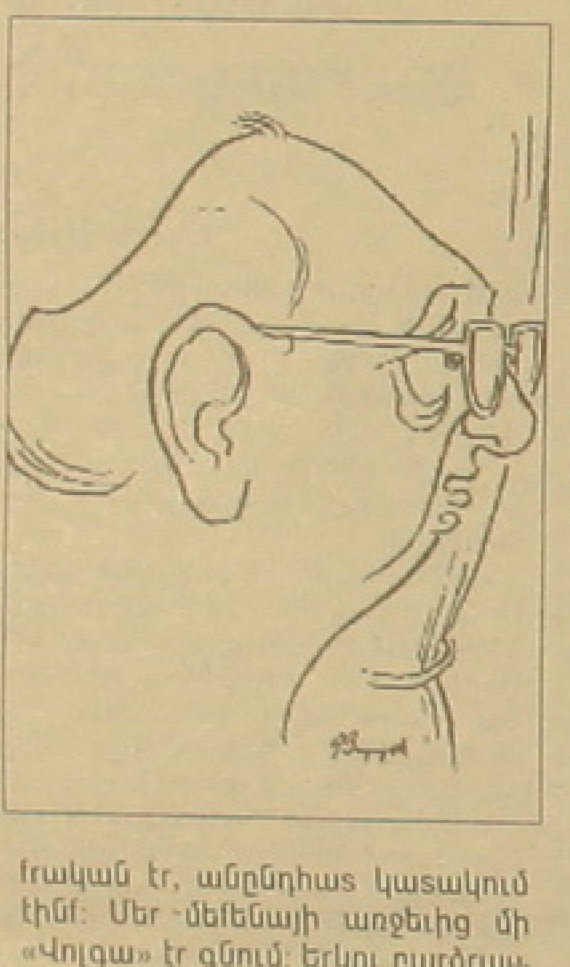

Սեպտեմբերի 7-ին լրացավ գրողի 75-ամյակը, եւ այս առիթով գրողի դուստրը՝ Գայանե Հարությունյանը, հրատարակել եւ հովանավորել է «Իմ լռությունը» խորագրով Ժորա Հարությունյանի նոր գիրքը, որում առաջին անգամ ընթերցողին է ներկայացվում «Պարոն Շմոն եւ ուրիշները» ողբերգական կատակերգությունը եւ բանաստեղծությունների գողտրիկ մի փունջ:

Ժորա Հարությունյանի թատերգության կոմիկական, դրամատիկական շերտերը իր վերջին պիեսում կրում են ողբերգական նոտաներ, որ գուցե պատահական չէ:

Գրողի բարեհոգի հումորը հաճախ վերածվում է սուր երգիծանքի եւ քննադատության:

«Այս աշխարհը կատակերգություն է նրա համար, ով մտածում է, եւ ողբերգություն նրա համար, ով զգում է», այս խոսքում Ժ. Հարությունյանի դրամատուրգիայի ընթերցման բանալին է, նրանում ողբերգական ու կոմիկական չափաբաժինը:

Ժ. Հարությունյանի պիեսներում ներքին աշխարհն ու հերոսների բնավորությունը չեն համահարթվում ծիծաղելի իրադրությունների ու կատակերգական երկխոսությունների արընթաց վազքով, այստեղ լուրջը միշտ դառնում է ավելի լուրջ, իսկ կատակերգականն՝ առավել կատակերգական», գրքի առաջաբանում գրում է գրականագետ Արամ Գրիգորյանը:

Գրքի անակնկալը Ժորա Հարությունյանի չափածոն է՝ բանաստեղծական խոհուն ու նրբազգաց աշխարհը, կյանքի ապրած ու չապրած պահերի քնարական ներշնչանքներով, ուր թախիծը, կարոտը, սերն ու ափսոսանքը այնպես են խառնված իրար, որ տանում են զգացումների վերջին հանգրվանին՝ հոգնության ծնված տրագիկոմիկական այս խաղից, այս հավերժ-անցողիկ աշխարհից. **/Հոգնել եմ, ավա՜ղ, ինչպե՜ս եմ հոգնել. Այս կյանք ասածից, աշխարհ ասածից,/ Անցած-գնացած ապրած օրերից, / Ապրելու համար այսքան հոգսերից /...**

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ-ՍՓՅՈՒՌՔ

Մեկնարկեց եգիպտահայ վարժարանների շրջանավարտների հավաքը

Շաբաթ օրը՝ սեպտեմբերի 13-ին Երեւանի «Նոր Զորաբերդ» ռեստորանի դահլիճներում մեկնարկեց եգիպտահայ վարժարանների աշակերտների համաշխարհային հավաքը: Հավաքների այս շարքը, որն արդեն քսանամյա պատմություն ունի, այս անգամ առավել խորհրդանշական էր, քանի որ առաջին անգամ տեղի էր ունենում մայր հայրենիքում:

Այս առթիվ հրատարակված «Յուշամատեանի» էջերում տպագրված Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ողջույնի խոսքում կարդում ենք. «Ջերմորեն ողջունում եմ եգիպտահայ վարժարանների շրջանավարտների երեւանյան հավաքի մասնակիցներին եւ հյուրերին:

Ուրախալի է, որ օտար ափերում տասնմեկ համահայկական հավաք կազմակերպած մեր հայրենակիցները որոշում են կայացրել այսուհետեւ հանդիպել նաեւ Երեւանում: Նոր հազարամյակը սկզբնավորում է նոր գեղեցիկ ավանդույթ, երբ Հայաստանը դառնում է համազգային խնդիրների լուծմանը հետամուտ կազմակերպությունների եւ միջոցառումների հավաքատեղի: Սա վկայում է, որ Հայաստանն աշխարհասփյուռ հայության համար խորհրդանիշից վերածվում է իրողության: Հայաստանն աշխարհի բոլոր հայերի հայրենիքն է:

Եգիպտահայ վարժարանների շրջանավարտների երեւանյան այս անդրանիկ միջոցառումը կարեւոր քայլ է հայրենիք-սփյուռք համագործակցության նոր զարգացումների ճանապարհին:

Լիահույս եմ, որ ձեր անդրանիկ հավաքը մայր հայրենիքում ապագայում կդառնա ընդօրինակելի ավանդույթ: Եվս մեկ անգամ ջերմորեն ողջունում եմ ձեր եւ հաջողություններ մաղթում ձեր հայրենանվեր առաքելության մեջ»:

500-ից ավելի ներկաների շենշող մթնոլորտում՝ ողջույնի խոսքերով ելույթներ ունեցան Մոնրեալի եգիպտահայերի ընկերակցության վարչության ատենապետ Վարդգես Հակոբյանը, եգիպտոսի հայ առաքելական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ գերշ. Տ. Զավեն արք. Չինչինյանը, Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, Հայաստանում Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության հյուպատոսը, Երեւանում ապրող եգիպտահայերի անունից դոկտ. Նորայր Պեյլերյանը, գրող, թատերագիր եւ հրապարակագիր Պերճ Զեյթունցյանը եւ ուրիշներ:

Ելույթ ունեցողները հիմնականում շեշտեցին երեւույթի եզակի լինելը, նշելով, որ չեն կարող մտաբերել մեկ ուրիշ համայնքի ներկայացուցիչների նմանօրինակ հանդիպումներ, որոնք ավանդական բնույթ կրեն: Նրանք իրենց երախտագիտությունը հայտնեցին Եգիպտոսի հյուրընկալ կառավարությանը եւ հայրենի կառավարության սիրահոժար մասնակցությանն այս հավաքին եւ վստահություն հայտնելով, որ նման հավաքներն էլ ավելի են սերտացնում սփյուռք-հայրենիք կապերը, հավաստիացրին, որ առաջինը լինելով հանդերձ, այս միջոցառումը վերջինը չի լինի:

Երաժշտության խանդավառ հնչյունների ներքո երեկոն շարունակվեց մինչեւ ուշ գիշեր՝ ներկաներին պարգեւելով ոչ միայն հաճելի ժամեր, այլ մանավանդ նաեւ անակնկալ, հուզիչ հանդիպումների եւ անցյալի վառ հիշողությունների արթնացում եւ վերըմբռնում:

Հ. ԾՈՒԼԻԿՅԱՆ

Այցելություն Վանաձորի «Գալնուպո» դպրոց

Այս օրերին Երեւանում անցկացվող եգիպտահայ վարժարանների շրջանավարտների համաշխարհային հավաքի շրջանակներում, եգիպտոսի Գալուստյան, Նուպարյան եւ Պողոսյան ազգային վարժարանների նախկին սաների Կալիֆոռնիայի վարչության անդամներից՝ Սոնա Մինասյանը (ատենապետուհի), Անահիտ Բաքալյանը (գանձապահուհի) եւ Հայաստանի ԳԱ հիմնական գրադարանի 32 տարվա նախկին աշխատակից Հարություն Մեքերյանը (միության հիմնադիր եւ ցկյանս նախագահ) սեպտեմբերի 11-ին այցելեցին Վանաձոր եւ հանդիպում ունեցան իրենց վարժարանների անունը կրող դպրոցի աշխատակիցների հետ: Դպրոցի տնօրենուհի՝ տկն Կարինե Ստեփանյանը ջերմությամբ ընդունեց կալիֆոռնիաբնակ հյուրերին եւ նրանց տեղեկություններ տվեց հաստատության տնտեսական, նյութական եւ կրթական վիճակի մասին:

Շնորհակալական խոսքերով հանդես եկան Սոնա Մինասյանն ու Հարություն Մեքերյանը: Վերջինիս ելույթից տեղեկացանք, որ Կանադայի օրինակով 1985 թվից Կալիֆոռնիայում դոկտ. պրոֆեսոր Գեղամ Բարսեղյանի, տկն Վարդուհի Տասուրի եւ Հարություն Մեքերյանի նախաձեռնությամբ գործում է եգիպտահայ վարժարանների շրջանավարտների միությունը, որը կրթասիրական եւ մշակութասեր հասարակություն լինելով, ջանում է օգտակար հանդիսանալ մայր հայրենիքին եւ հայրենի ժողովրդին:

1992-ից սկսած միության կազմակերպած միջոցառումների հասույթը տրամադրվել է Հայաստանին: 1000 ԱՄՆ դոլար նվիրատվությամբ մասնակցել են Ստեփանակերտ-Գորիս ճանապարհի կառուցման նպատակով կազմակերպված թելեթոնին: Հինգ հազար ԱՄՆ դոլար հատկացվել է Վանաձորի «Գալնուպո» (Գալստյան, Նուպարյան, Պողոսյան) դպրոցի վերանորոգման աշխատանքներին: Իսկ բոլորովին վերջերս Հայ օգնության միության Արեւմտյան Ամերիկյան Գլենդեյլ մասնաճյուղի միջոցով կազմակերպությունն ստանձնել է Վանաձորի 8 հայ որբերի խնամակալությունը:

«Գալնուպոն» այսուհետեւ էլ հովանավոր եւ տրամադիր է սատարել հայրենիքին: Դրա վառ օրինակն է դրամական այն օգնությունը, որ հյուրերը հանդիպման ավարտին ցուցաբերեցին դպրոցի ուսուցիչներին, աշխատակիցներին եւ 10-րդ դասարանի աշակերտներին:

Հ. Ծ.

Պերմում կփակցվի Արամ Խաչատրյանի հուշատախտակը

Ռուսաստանի Պերմ քաղաքում հուշատախտակ կփակցվի ի պատիվ հայ մեծ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի: Ռուսաստանի հարավի հայերի «Երկրամաս» թերթի տվյալներով, Պերմի հայկական համայնքի առաջարկությամբ համապատասխան որոշում է ընդունել քաղաքի վարչակազմի փողոցների անվանակոչման հանձնաժողովը: «Ցենտրալնայա» հյուրանոցի շենքի վրա հուշատախտակ կամրացվի հետեւյալ մակագրությամբ. «Այստեղ ապրել եւ ստեղծագործել է խորհրդային ականավոր կոմպոզիտոր, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս Արամ Եղիայի Խաչատրյանը»:

Սալցպուրկի փառատօնին աստղը՝ Իզապէլ Պայրաքտարեան

Մոցարթի ծննդավայր Աւստրիոյ Սալցպուրկ քաղաքի մոցարթեան փառատօնին այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով, իր մասնակցութիւնը բերաւ լիբանանահայ, այժմ Գանատաբնակ սիրուած սոփրանօ Իզապէլ Պայրաքտարեանը: Ան մարմնաւորեց Զէրլինայի դժուարին դերը Մոցարթի «Տոն Ճովանի» օփերային մէջ, ներկայացման բացման օրը՝ 14 օգոստոսին:

Պայրաքտարեան իր ձայնով եւ խաղարկութեամբ հմայեց ներկաները, մանաւանդ երաժշտական քննադատները, որոնք Պայրաքտարեանը կոչեցին Սալցպուրկի 2003-ի փառատօնին յայտնութիւնը եւ բարձրացող աստղը: Այս բացառիկ յաջողութենէն առաջ, 2000 թուականէն սկսեալ Իզապէլ Պայրաքտարեան միջազգային բեմերու վրայ համբաւի տիրացած արուեստագիտուհի դարձած էր: Ան զանազան դերերով ելոյթ ունեցաւ Նիւ Եորք Մեթրոփոլիթընի, Շիքակոյի, Սան Ֆրանսիսքոյի, Պարիզի, Բրիւսէլի, Միլանոյի, Տրեզտէնի օփերաներու բեմերէն: Իզապէլ տիրացած է բազմաթիւ պարգեւներու «Ճորճ Լոնտոն» հիմնարկութեան, «Մեթրոփոլիթըն» օփերային կողմէ: Նաեւ «Փլասիտօ Տոմինկօ» օփերայի միջազգային մրցանակի առաջնութիւնը ապահոված է: Իզապէլի յառաջիկայ տարիներու ժամանակացոյցը կ՚ընդգրկէ աշխարհի չորս ծագերու կարեւորագոյն բեմերը:

«ՄԱՐՄԱՐԱ»

Կամերային նվագախմբի համերգաշրջանի բացումը

Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի 2003-2004 թթ. համերգաշրջանի բացման համերգը տեղի կունենա սեպտեմբերի 22-ին, ժամը 19:00-ին, Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնում:

Բացման երեկոյին երիտասարդ ֆլեյտահար Տաթեւիկ Բաղդասարյանն առաջին անգամ կներկայացնի Հարություն Դելլալյանի ֆլեյտայի, նվագախմբի, դաշնամուրի եւ թմփանիի համար գրված կոնցերտը:

Մեցցո սոպրանո Աննա Մայիլյանը հանդես կգա Սեմյուել Բարբերի եւ Էռնեստ Շոսոնի «Chanson Perpetuelle» ստեղծագործությունների կատարմամբ:

Ծրագրում ընդգրկված են նաեւ Յոհան Փախելբելի եւ Հենդելի հանրածանոթ գործերը: Համերգը կեզրափակվի Բեթհովենի Մեծ ֆուգա Op. 33-ի կատարումով:

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ԱԶԳ

Մարզական

Սլովենիայում ավարտվեց բասկետբոլի Եվրոպայի տղամարդկանց առաջնությունը: Եզրափակիչում չեմպիոնի կոչումը վիճարկեցին Լիտվայի եւ Իսպանիայի հավաքականները: Լիտվացիներն առաջինը նվաճեցին եզրափակիչի ուղեգիրը՝ ոսկե մեդալները նվաճելու հնարավորությունից զրկելով Ֆրանսիայի ընտրանուն եւ նրա առաջատար Թոնի Պարկերին: Վերջինս հանդիսանում է բասկետբոլի ազգային լիգայի չեմպիոն «Սան Անտոնիո Սպըրզ» թիմի կազմի փասակեց Բուլերին:

Եվ այսպես, եզրափակիչում Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկեցին Լիտվայի եւ Իսպանիայի հավաքականները: Հանդիպումը մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել բասկետբոլի սիրահարների շրջանում: «Գլոբեն» մարզադաշտը լեփ-լեցուն էր մարզասերներով: Հատուկ չվերթերով Վիլնյուսից Ստոկհոլմ էին ժամանել ավելի քան 1000 երկրպագուներ: Վերջին անգամ Լիտվայի հավաքականը Եվրոպայի առաջնությունում հանդես էր եկել 1995 թ., Հունաստանում: Այն ժամանակ Լիտվայի հավաքականի կորիզը կազմում էին Սաբոնիսը, Մարչյուլենիսը, Կուրտինայտիսը եւ Կարնիշովասը: Իրոք որ լիտվացիները բավական ուժեղ հավաքական ունեին, սակայն եզրափակիչում մրցավարների բացահայտ կողմնակալության հետեւանքով զիջեցին հարավսլավացիներին:

Եվ ահա 8 տարի անց Լիտվայի հավաքականին ուղեկցեց հաջողությունը: Լիտվացիները 93-84 հաշվով պարտության մատնեցին իսպանացիներին: Հաղթողների կազմում բոլորից շատ միավորներ վաստակեցին Արվիդաս Մացիյաուսկասը (21 միավոր) եւ Էուրելիյուս Ժուկաուսկասը (18): Իսպանացիներից գերազանց խաղ ցուցադրեց Պո Գազոլը (36 միավոր): Այսպիսով, Լիտվայի հավաքականը 64 տարվա ընդմիջումից հետո կրկին ուժեղագույնը ճանաչվեց Եվրոպայում: Հիշեցնենք, որ հեռավոր 1939 թ. Լիտվայի հավաքականը ոսկե մեդալները նվաճել էր Կաունասում անցկացված Եվրոպայի առաջնությունում:

Լիտվացի բասկետբոլիստներն ուժեղագույնն են Եվրոպայում

մում: Լիտվացիների կազմում գերազանց խաղ ցուցադրեցին Շալյուս Ստոմբերգասն ու Շարունաս Յասիկյավիչյուսը: Առաջինն իր թիմին բերեց 22 միավոր, երկրորդը՝ 14: Թեեւ հանդիպման ամենաարդյունավետ խաղացողը Պարկերն էր (24 միավոր), սակայն ֆրանսիացիները մրցակցին զիջեցին 70-74 հաշվով: Եզրափակիչի ուղեգրի հետ մեկտեղ Լիտվայի ընտրանին իրավունք ստացավ հանդես գալու Աթենքում կայանալիք օլիմպիական խաղերում:

Կիսաեզրափակիչ մյուս խաղում ուժերը չափեցին Իսպանիայի եւ Իտալիայի բասկետբոլիստները: Այստեղ եւս չափազանց համառ ու անզիջում մրցապայքար ծավալվեց: Միայն վերջին վայրկյաններին իսպանացիներին հաջողվեց կոտրել իտալացիների դիմադրությունը եւ 2 միավորի տարբերությամբ (81-79) հաղթանակ տոնեցին: Հավասար ու լարված մրցապայքարի մասին է վկայում այն փաստը, որ հանդիպման ընթացքում 15 անգամ հաշիվը փոխվեց հօգուտ կողմերից մեկի, իսկ 19 անգամ ցուցատախտակին հավասար հաշիվ էր գրանցված: Իսպանացիների կազմում բոլորից արդյունավետը Նավարոն էր (23 միավոր): Իտալացիներից մեկ միավոր ա-

Բրոնզե մեդալների համար պայքարում իտալացիները 69-67 հաշվով առավելության հասան ֆրանսիացիների նկատմամբ: Բրոնզե պարգեւների հետ մեկտեղ իտալացիները նաեւ Աթենքի օլիմպիադայի ուղեգիր նվաճեցին:

Դեմենտեւան երկրորդ մրցաշարը շահեց

Ինդոնեզիայի Բալի քաղաքում վերջնագիծը հատեց թենիսի միջազգային մրցաշարը, որում բոլորին գերազանցեց ռուսաստանցի Ելենա Դեմենտեւան: Եզրափակիչում նրա մրցակցուհին ամերիկացի թենիսիստուհի Չանդա Ռուբինն էր: Դեմենտեւան կիսաեզրափակիչում 6-4, 6-3 հաշվով պարտության էր մատնել Մարիա Վենտո Կաքչիին: Չանդա Ռուբինը եւս երկու խաղափուլում պարտության մատնեց ճապոնուհի Սաորի Օբատային (6-2, 7-5): Եզրափակիչում էլ ռուս թենիսիստուհին վստահ ելույթ ունեցավ եւ պարտության մատնեց Ռուբինին (6-2, 6-1): Ելենա Դեմենտեւայի համար այս հաջողությունը երկրորդն էր նրա մարզական կենսագրությունում: Այդ հաղթանակի շնորհիվ նա թենիսիստուհիների դասակարգման ցուցակում այժմ զբաղեցնում է 8-րդ հորիզոնականը:

Միդլիերն ավարտեց ելույթները

Իռլանդիայի հավաքականի եւ Լոնդոնի «Միլուոլ» թիմի 24-ամյա հարձակվող Ռիչարդ Սիդլիերը հայտարարել է մեծ ֆուտբոլին հրաժեշտ տալու իր որոշման մասին: Պատճառը ոտքի ծանր վնասվածքն է: Իռլանդիայի տաղանդավոր ֆուտբոլիստներից մեկը՝ Սիդլիերը 1,5 տարի առաջ կոտրել էր ոտքը: Երկու վիրահատությունները, բուժման երկարատեւ փուլը ցանկալի արդյունք չտվեցին: Եվ ահա Ռուսաստանի հավաքականի հետ խաղից առաջ Ռիչարդը պաշտոնապես հայտարարել էր մեծ ֆուտբոլին հրաժեշտ տալու որոշման մասին, ինչը շատ էր վշտացրել հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բրայան Կերին:

Կաֆուն երազում է կրկնել Պելեի նվաճումը

Բրազիլիայի հավաքականի ավագ Կաֆուն ցանկանում է կրկնել իր լեգենդար հայրենակցի՝ ֆուտբոլի արքա Պելեի նվաճումը՝ դառնալ աշխարհի եռակի չեմպիոն եւ մասնակցել եզրափակիչ 4-րդ հանդիպմանը: Հիշեցնենք, որ Պելեն հանդես է եկել ֆուտբոլի աշխարհի չորս առաջնությունում (1958, 1962, 1966, 1970 թթ.) եւ դարձել է եռակի չեմպիոն: Ճիշտ է, 1962 թ. նա վնասվածքի հետեւանքով չմասնակցեց Չեխոսլովակիայի հավաքականի հետ եզրափակիչ հանդիպմանը:

Կաֆուն մասնակցելով աշխարհի երեք առաջնության, երկու անգամ (1994 եւ 2002 թթ.) բրազիլացիների կազմում արժանացել է ոսկե մեդալների, իսկ 1998 թ. եզրափակիչ խաղում խաղընկերների հետ պարտվել ֆրանսիացիներին (0-3)՝ բավարարվելով արծաթե մեդալով: 2006 թ. Կաֆուն կլինի 36 տարեկան: Չնայած դրան, նա հույս ունի ընդգրկվելու հավաքականի կազմում եւ մասնակցելու աշխարհի առաջնությանը: Գործող ֆուտբոլիստներից ներկայումս Կաֆուն միակն է, որ հանդես է եկել աշխարհի 3 առաջնություններում:

Լարիոնովը կրկին սահադաշտ դուրս կգա

Հոկեյի ազգային լիգայի ամենատարեց հոկեյիստ Իգոր Լարիոնովը մեկամյա պայմանագիր է կնքել «Նյու Ջերսի» ակումբի հետ: 42-ամյա հոկեյիստը նախատեսում էր ելույթներն ավարտել 2002-03 թթ. մրցաշրջանից հետո, սակայն հետագայում փոխեց վճիռը: Մի քանի ամիս առաջ «Դետրոյթը» նրան 1 մլն դոլար էր առաջարկել, սակայն Լարիոնովը հրաժարվել էր: Իսկ ահա «Նյու Ջերսիում» մեկ տարի հանդես գալու ընթացքում Լարիոնովը 2 անգամ ավելի շատ գումար կվաստակի: Իր այս քայլը նա բացատրել է Սթենլիի գավաթը եւս մեկ անգամ նվաճելու ցանկությամբ: Նա հաստատել է, որ այդ մրցաշրջանը վերջինն է լինելու հոկեյիստի իր հարուստ կենսագրությունում: Հարկ է նշել, որ բանակցությունները «Նյու Ջերսիի» հետ շատ կարճ տեւեցին: Ընդամենը 2 օր պահանջվեց պայմանագրի բոլոր կետերը համաձայնեցնելու համար: Իգոր Լարիոնովը, որի 43 տարին կլրանա դեկտեմբերին, նոր ակումբում կփոխարինի Ջո Նուիենդայկին:

Հոկեյի ազգային լիգայում ռուս հոկեյիստն արդեն իր 14-րդ մրցաշրջանն է անցկացնելու: Այդ ընթացքում նա 3 անգամ (1997, 1998, 2002 թթ.) «Դետրոյթի» կազմում նվաճել է Սթենլիի գավաթը: Թեեւ պատկառելի տարիքին, Լարիոնովը շարունակում է արդյունավետ խաղ ցուցադրել: Անցյալ տարի նա 74 հանդիպումներում խփել էր 10 գոլ եւ գոլային 33 փոխանցում կատարել:

ԵՎՐԱԳԱՎԱԹՆԵՐ

Մեկնարկում է չեմպիոնների լիգայի մրցաշարը

Այսօր ութ հանդիպումներով մեկնարկում է ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարը: Նախորդ տարիների համեմատ մրցակարգը փոփոխության է ենթարկվել: Այժմ խմբային մրցաշարում առաջին երկու տեղերը զբաղեցրած թիմերն անմիջապես իրավունք են ստանում հանդես գալու 1/8 եզրափակիչում: Իսկ 3-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերը պայքարը կշարունակեն ՈւԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում: Ֆուտբոլասերներին ներկայացնենք խմբերի կազմերը.

«A» խումբ. «Բավարիա», «Լիոն», «Սելթիկ», «Անդերլեխտ»:

«B» խումբ. «Արսենալ», «Ինտեր», «Դինամո» Կ., «Լոկոմոտիվ»:

«C» խումբ. «Դեպորտիվո», «Էյնդհովեն», ԱԵԿ, ««Մոնակո»:

«D» խումբ. «Յուվենտուս», «Գալաթասարայ», «Օլիմպիակոս», «Ռեալ Սոսյեդադ»:

«E» խումբ. «Մանչեսթր յունայթեդ», «Պանաթինաիկոս», «Գլազգո Ռեյնջերս», «Շտուտգարտ»:

«F» խումբ. «Ռեալ», Պորտո», «Մարսել», «Պարտիզան»:

«G» խումբ. «Լացիո», «Չելսի», «Սպարտա», «Բեշիքթաշ»:

«H» խումբ. «Միլան», «Սելթա», «Այաքս», «Բրյուգե»:

Այսօր մեկնարկային տուրի հանդիպումները կանցկացնեն «E», «F», «D» եւ «H» խմբերում ընդգրկված թիմերը: Կկայանան հետեւյալ հանդիպումները՝ «Մանչեսթր յունայթեդ»-«Պանաթինաիկոս», «Գլազգո Ռեյնջերս»-«Շտուտգարտ», «Ռեալ» Մադրիդ-«Մարսել», «Պարտիզան»-«Պորտո», «Բեշիքթաշ»-«Լացիո», «Սպարտա»-«Չելսի», «Բրյուգե»-«Սելթա», «Միլան»-«Այաքս»:

Նշված հանդիպումներից թերեւս ամենամեծ հետաքրքրությունը ներկայացնում է չեմպիոնների ներկայիս գավաթակիր «Միլանի» հանդիպումն «Այաքսի» հետ: Կառլո Անչելոտիի սաներն ընթացիկ խաղարկությունում էլ, անշուշտ, կձգտեն հաջող հանդես գալ եւ երկարաձգել մրցանակի գրանցումը Միլանում: Չեխիայի չեմպիոն «Սպարտային» սեփական հարկի տակ հարկ կլինի ստուգել «Չելսիի» մարտունակությունը: Անգլիական ակումբի նոր սեփականատեր Ռոման Աբրամովիչը հիմնականում չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում հաջող մրցելույթներ ունենալու պատրվակով էր մի շարք հանրահայտ ֆուտբոլիստներով ամրապնդել թիմի կազմը.

Տեսնենք, թե չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում իրենց ինչպես կդրսեւորեն թիմի նորեկներ Բրիջը, Կոուլը, Մակելելեն, Դաֆը, Ժերեմին, Վերոնը, Մուտուն եւ Կրեսպոն: Ամեն դեպքում այսօր Չեխիայի չեմպիոնին դժվարին քննություն է սպասում:

Պակաս հետաքրքրական մրցավեճ չի սպասվում Մադրիդում, որտեղ արքայական ակումբը հյուրընկալելու է «Մարսելին»: Վերջինս հաջող է մեկնարկել Ֆրանսիայի առաջնությունում՝ գլխավորելով առաջնության աղյուսակը: Վաղը պայքարի ոլորտը կներգրավվեն մյուս չորս խմբերի թիմերը: Տեղի կունենան հետեւյալ հանդիպումները. «Բավարիա»-«Սելթիկ», «Լիոն»-«Անդերլեխտ», «Դինամո» Կիեւ-«Լոկոմոտիվ», «Արսենալ»-«Ինտեր», ԱԵԿ-«Դեպորտիվո», «Էյնդհովեն»-«Մոնակո», «Յուվենտուս»-«Գալաթասարայ», «Ռեալ Սոսյեդադ»-«Օլիմպիակոս»:

Շումախերն ամրապնդում է առաջատարի դիրքերը

«Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմրցավազքի աշխարհի առաջնության հերթական՝ 14-րդ փուլն անցկացվեց Իտալիայում: Այդ երկրի Գրան պրիի խաղարկությունը՝ շատ կարեւոր էր Միխայիլ Շումախերի համար: Նա հաջող հանդես եկավ: Ողջ մրցատարածությունում Շումախերը գլխավորում էր ավտոմրցավազքը: Նրա հիմնական մրցակիցը «Ուիլյամսից» Խուան Պաբլո Մոնտոյան էր: Ի վերջո, Շումախերն ավտոմրցավազքն ավարտեց առաջինը: Ընթացիկ մրցաշրջանում դա Միխայիլ Շումախերի 5-րդ հաղթանակն էր, իսկ մարզական իր կենսագրությունում գերմանացի ավտոարշավորդը 69-րդ անգամ հաղթող ճանաչվեց: Այս հաղթանակը նրա համար նաեւ հոբելյանական էր՝ 50-րդը «Ֆերարի» թիմի կազմում:

Այս հաջողության շնորհիվ Միխայիլ Շումախերը «Ֆորմուլա-1» դասից ավտոմրցավազքի աշխարհի առաջնության ընդհանուր հաշվարկով ընթանում է 1-ին տեղում: Նրա հաշվին գրանցված է 82 միավոր: Նրան 3 միավորով է զիջում Խուան Պաբլո Մոնտոյան: 3-րդ տեղում ֆինն Ռայկոնենն է «Մակլարենից»:

Գասկոյնը մերժեց շոտլանդացիներին

Անգլիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Փոլ Գասկոյնը հրաժարվել է որպես խաղացող-մարզիչ հանդես գալ շոտլանդական «Դանդի յունայթեդ» թիմում: Շոտլանդացիների գլխավոր մարզիչ Ջիմ Դաֆին Անգլիայի հավաքականի նախկին առաջատարին բավական շահավետ պայմաններ էր առաջարկել, սակայն Գասկոյնը նախընտրեց մնալ «Ալ Ջազիրա» թիմում: Թիմը համալրելու շոտլանդացիների հերթական փորձն անհաջողության մատնվեց: Մինչ այդ, հրաժարվել էին «Դանդի յունայթեդ» տեղափոխվել Գեորգի Կինկլաձեն, Ջալմինյան եւ Ջեյմս Մակֆադենը:

«Էվերտոնի» երկու նորեկները

Տրանսֆերային շրջանի ավարտից մեկ ժամ առաջ անգլիական «Էվերտոնը» հասցրեց հայտավորել երկու նորեկի: Լիվերպուլցիների մարզաշապիկը կկրեն «Մազերվելի» նախկին հարձակվող, 20-ամյա Ջեյմս Մակֆադենը եւ «Սանդերլենդի» 26-ամյա կիսապաշտպան Քեւին Կիլբայնը: Երկուսն էլ իրենց երկրների՝ Շոտլանդիայի եւ Իռլանդիայի հավաքականների խաղացողներ են: Մակֆադենը համարվում է շոտլանդացի ամենահեռանկարային ֆուտբոլիստներից մեկը, որին իրենց կազմում ցանկանում էին ընդգրկել «Գլազգո ռեյնջերսն» ու «Սելթիկը»: Սակայն «Մազերվելը» մերժեց շոտլանդական թիմերին եւ նախընտրեց ֆուտբոլիստին վաճառել «Էվերտոնին»: Այժմ «Էվերտոնը» բավական հզոր հարձակման գիծ ունի: Փորձառու Ռածինսկուն ու երիտասարդ Ռունիին միացան Մակֆադենը եւ «Արսենալից» թիմ վերադարձած 22-ամյա Ջեֆերսը: Բացի այդ, վնասվածքից ապաքինվում է հանրահայտ ռմբարկու Քեւին Կեմբելը: Փորձառու կիսապաշտպան Քեւին Կիլբայնը միջին օղակում կփոխարինի «Ֆուլհեմ» տեղափոխված Մարկ Պեմբրիջին: 26-ամյա ֆուտբոլիստն արդեն Իռլանդիայի հավաքականում 46 խաղ է անցկացրել:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի արտահերթ խորհրդաժողով

Շաբաթ օրը Ժնեւում ավարտվեց Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի արտահերթ խորհրդաժողովը, որի աշխատանքների մասին «Ազգը» ստացել է հետեւյալ հաղորդագրությունը.

Եվրոպայի հայկական միությունների ֆորումի արտահերթ խորհրդաժողովը տեղի ունեցավ 2003 թ. սեպտեմբերի 12-13-ը Ժնեւում (Շվեյցարիա): Ժողովին ներկա էին եվրոպական 17 երկրներից 24 միությունների պատգամավորներ, ինչպես նաեւ Հայաստանից ու տարբեր երկրներից ժամանած հյուրեր:

Արտակարգ խորհրդաժողովը գործադիր մարմնի կողմից բացեց պրն Թորոս Սակերյանը, ողջունելով մասնակիցներին եւ ընթերցելով բազմաթիվ երկրներից եւ միություններից ուղարկված ողջույնի եւ քաջալերանքի գրությունները:

Ապա Գերմանիայի թեմի առաջնորդ Գարեգին արք. Բեկչյանն ընթերցեց Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ Վեհափառ հայրապետի ողջույնի խոսքը, ինքը եւս իր ելույթով շեշտեց ֆորումի կարեւորությունը եւ գնահատեց անցյալ տարվա աշխատանքները, մաղթեց հարատեւություն եւ հաջողություն, միասնականություն ապագա քայլերին: Ողջույնի խոսքերով ելույթ ունեցան նաեւ սփյուռքի հոգեւոր եւ աշխարհիկ զանազան կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Ձախից աջ Ռ. Միրզախանյան, Է. Ավագյան, Ջ. Մովսիսյան, Կաբրաե, Թ. Սակերյան:

Օրվա դիվանի ընտրությունից հետո ժողովը քննարկեց անդամակցության ցանկություն հայտնող 9 միությունների դիմումները, լսեց նրանց ներկայացուցիչների հաղորդումները եւ միաձայն որոշվեց ընդունել նրանց որպես ֆորումի անդամների:

Արտակարգ ժողովը լսեց ֆորումի գլխավոր տնօրեն Թորոս Սակերյանի հաշվետվությունը վերջին 5 տարվա գործունեության, ինչպես նաեւ 2003 թ. հունիսին Վենետիկում կիսատ մնացած հինգերորդ խորհրդաժողովից հետո ստեղծված կացության մասին: Ժողովը քննարկեց եւ միաձայնությամբ կատարեց հաշվետվությունը:

Այնուհետեւ խորհրդաժողովն անդրադարձավ ֆորումի կանոնադրությունում բարեփոխումներ կատարելու հարցին եւ զանազան առաջարկներից հետո ընտրեց հանձնախումբ՝ առաջարկությունները նախապատրաստելու եւ հաջորդ տարվա ընդհանուր ժողովի քննարկմանը ներկայացնելու համար:

Նկատի ունենալով Վենետիկի ժողովից հետո ֆորումի շուրջ ստեղծված թյուրիմացությունները եւ տարաբնույթ կարծիքները, խորհրդաժողովը միաձայնությամբ վերահաստատեց գործադիր մարմնի եւ նրա գլխավոր տնօրենի լիազորությունները եւ հանձնարարեց շարունակել իրենց գործունեությունը:

Խորհրդաժողովը քննարկեց գործադիր մարմնի 2002 թ.-ին ստեղծված ժամանակավոր քաղաքական խորհուրդ-հանձնախմբի հարցը, միաձայնությամբ որոշեց վերահաստատել այդ հանձնախումբը լուծելու մասին գործադիր մարմնի որոշումը:

Նկատի ունենալով, որ ֆորումի կենտրոնական գրասենյակը գտնվում է Ժնեւում, արտակարգ խորհրդաժողովը հայտարարում է, որ ֆորումի անունով ուղարկվող բոլոր փաստաթղթերն իրավական եւ օրինական են միայն այն դեպքում, եթե վավերացվել են ֆորումի գործադիր մարմնի եւ ստորագրվել գլխավոր տնօրենի կողմից, ուղարկված Ժնեւի կենտրոնական գրասենյակից: Այս կապակցությամբ որեւէ խախտումի պարագայում ֆորումը դիմելու է օրինական եւ արդարադատական միջոցների:

Հաշվի առնելով, որ ֆորումին պատկանող Բրյուսելի գրասենյակի աշխատանքները ժամանակավորապես դադարեցվել են փոփոխումների պատճառով, խորհրդաժողովը տեղեկացնում է, որ այդ գրասենյակի անունով ուղարկված բոլոր փաստաթղթերը կեղծ են եւ որեւէ կապ չունեն ֆորումի հետ:

Ժողովը քննարկեց Թորոս Սակերյանի առաջարկներն առաջիկա տարվա աշխատաշրջանի համար: Որոշեց իրագործել համաեվրոպական երիտասարդական հանդիպում Գերմանիայում: Նկատի ունենալով, որ 2005 թվականին Հայոց ցեղասպանության ոգեկոչման 90-րդ ամյակն է, համաեվրոպական տարողությամբ պատշաճ կերպով նշելու համար որոշեց կազմել համապատասխան հանձնաժողով:

Այս իմաստով, ֆորումի արտահերթ խորհրդաժողովին մասնակցող համայնքներն ու կազմակերպությունները որոշեցին կոչ ուղարկել Շվեյցարիայի իշխանություններին, գալիք խորհրդարանական նստաշրջանի օրակարգում դնելու ցեղասպանությունը եւ վավերացնելու:

Խորհրդաժողովը փակելուց առաջ պատգամավորները Թորոս Սակերյանին՝ իր անցած 5 տարվա ֆորումին ծառայությունների համար շնորհակալություն հայտնելու բանաձեւ վավերացրին:

Ֆորումի նախագահությունը:

13 սեպտեմբերի, 2003, Ժնեւ, Շվեյցարիա

Եկատերինբուրգում կկառուցվի հայկական մշակութային կենտրոն

Օգոստոսի վերջին Եկատերինբուրգում օծվել են 16 սալեր, որոնք դրվելու են ապագա հայկական եկեղեցու հիմքում: Ռուսաստանի հարավի հայերի «Երկրամաս» թերթը տեղեկացնում է, որ հայկական մշակույթի «Անի-Հայաստան» քաղաքային ընկերության ներկայացուցիչները շուտով քաղաքապետարանին են դիմելու եկեղեցուց ոչ հեռու հայկական մշակութային կենտրոնի բացման համար հարկաբաժին հատկացնելու խնդրանքով: Եկեղեցու բացումը նախատեսվում է 2005-2006 թթ.:

«Անի-Հայաստան» ընկերությունը նաեւ մտադիր է հայկական կիրակնօրյա դպրոցի պարապմունքներն ապագայում անցկացնել սեփական շենքում: Ներկայումս դրանք անցկացվում են Եկատերինբուրգի միջնակարգ ուսումնական հաստատություններից մեկում: Կիրակնօրյա դպրոցում սովորում են հայոց լեզու, ծանոթանում ազգային ավանդույթներին, պատմությանը, լսում երաժշտություն, շփվում: Բոլոր պարապմունքներն անցկացվում են անվճար: Հովանավորն «Անի-Հայաստան» ընկերությունն է:

Ընկերությանը կից արդեն 3 տարի գործում է «Մուշ» խմբակը: Ֆրանսիայում 1000 օրինակով թողարկված «Մուշի» ձայնապնակների կեսը վաճառվել է Եկատերինբուրգի երաժշտական խանութներում:

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամավարկային տեղեկատու

Օգոստոսի 29-ից սեպտեմբերի 4-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 2 մլրդ 323 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 4-ին կազմել 107 մլրդ 204 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 249 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 1 մլրդ 842 մլն դրամով:

Օգոստոսի 22-31-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 9 մլն դրամով եւ օգոստոսի 31-ին կազմել 207 մլրդ 409 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 1 մլրդ 989 մլն դրամով եւ կազմել 84 մլրդ 968 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 808 մլն դրամով եւ կազմել 23 մլրդ 269 մլն դրամ: Ժամկետային, խնայողական եւ արտարժութային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 189 մլն դրամով եւ կազմել 99 մլրդ 172 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 348 մլն դրամով եւ կազմել 86 մլրդ 405 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 40 մլրդ 260 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 1 մլրդ 490 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 46 մլրդ 144 մլն դրամ (աճը՝ 1 մլրդ 837 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Օգոստոսի 29-ից սեպտեմբերի 4-ն ընկած ժամանակահատվածում մարվել է 500 մլն դրամի 45-շաբաթյա ՊՊ՝ 15.2798 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Նշված ժամանակահատվածում ԿԲ-ն ներգրավել է 1 մլրդ 820 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով եւ մարել 800 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Օգոստոսի 29-ից սեպտեմբերի 4-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժեզրկվել է 0.04 տոկոսով՝ 581.21 դրամից հասնելով 581.43 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 40,391 հազ ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 581.09 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 12.09.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքներն ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	573.86	568.10	579.60
EUR	1	եվրո	647.37	643.50	651.30
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.69	17.60	19.80

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի բաժանորդ, շտապում ենք Ձեզ տեղեկացնել, որ այսուհետեւ Ձեր ամսական հեռախոսային հաշիվը Դուք կարող եք փակ ծրարով ստանալ Երեւանի բաժանորդների սպասարկման կետերում:

ՀԱՄԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մեր թերթում անվճար հայտարարություններ հրապարակելու ցանկություն ունեցողներին խնդրում ենք դրանք գրավոր ներկայացնել խմբագրության տնօրինությանը: Հասցեն՝ Հանրապետության 47:

- Վաճառվում է Մ. Խորենացու 3-րդ նրբ., տուն 17, բնակելի 2 սենյակ, 33,2 քմ, օժանդակ կառույց՝ 32 քմ, առանց միջնորդի: Գինը՝ պայմանագրային: Հեռ.՝ 63-88-93:
- Կգնեմ PETROF 115 մոդելի դաշնամուր: Հեռ.՝ 533051:
- Տրվում է վարձով 2 սենյականոց շքեղ նորոգված եւ կահավորված բնակարան Կոմիտաս թաղամասում: Վարձը՝ 180 դոլար: Հեռ.՝ 23-35-04:
- Վաճառվում է հողատարածք (հարմար է արտադրության համար) 1200 քմ, հասցեն՝ Նորագավիթ, 4-րդ փ. 30 տուն: Տուն 4 սեն., 1 հարկում, լողավազանով, ծառերով, ավտոտնակով: Հեռ.՝ 54-21-94, 8-98 (էդիկ)
- Վաճառվում է նոր տումբայով «Չայկա» կարի մեքենա՝ էլ. շարժիչով: Գինը՝ 100 դոլար: BMW-520 ավտոմեքենայի հետնամասի պահեստամասեր շատ էժան գնով: Հեռ.՝ 53-36-07:
- Վաճառվում է 2 սենյականոց բնակարան Սարյան փողոցում, 9/5 հարկ, արեւկող, մաքուր, չբնակեցված, առանց միջնորդի: Նախնական գինը՝ 23.000 դոլար: Հեռ.՝ 63-70-69:
- Բուժում եմ մաշկային հիվանդություններ՝ փսորիազ, նեյրոդերմիտ, այրվածքներ եւ այլն, նաեւ ճաղատախտ: Հեռ.՝ 27-44-28 (աշխ.), Գալինա:
- Փնտրում եմ հովանավորներ իմ բանաստեղծությունների հրատարակման եւ իրացման համար: Բանաստեղծությունների ժանրը լիրիկական է: Ունեմ 2 ժողովածու՝ «Անմոռաց երգեր» եւ «Երգեր ու երազներ»: Հեռ.՝ 77-78-05, Հայկ Դիլբարյան:
- Փնտրում եմ համագործակիցներ հայկական առաջին արտոնագրված գլուխկոտրուկի պատրաստման եւ իրացման գործում: Հեռ.՝ 27-68-70, Նազարյան Դ.
- Կազմակերպությունը վարձով վերցնում է հագուստներ հարսանեկան (տղայի եւ աղջկա) երեկույթի, բաղման արարողությունների, մանկական շքեղության, կենդանիների, բանկետների եւ գործնական արարողությունների, դիմակահանդեսների համար: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Կատարում եմ թարգմանություններ արաբերեն լեզվից հայերեն եւ հակառակը: Հեռ.՝ 25-46-30
- Ընդունվում են հարսանյաց եւ տոնական տորթերի պատվերներ մատչելի գներով, կարող ենք ապահովել նաեւ առաքումը: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Պարապում եմ դաշնամուր իմ կամ հաճախորդի տանը, գները մատչելի են, բարձր գիտելիքներն ապահովում եմ: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Փնտրում եմ վարձով 2 սենյականոց բնակարան կենտրոնում՝ եվրովերանորոգված, բոլոր հարմարություններով՝ տեխնիկայով, կահույքով, հեռախոսով ապահոված: Հասցեն՝ Ավան, Աճառյան 42: Հեռ.՝ 61-33-10, 25-25-20:
- Վաճառում եմ 5 սենյականոց բնակարան՝ կահույքով, 190 քմ մակերեսով, 5/5 հարկում, մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մոտ: Հեռ.՝ 224705:
- Առաջարկում եմ համակարգչային ծառայություններ, սկաներ, տպիչ, հաշվապահական ծրագիր հայերենով, դասընթացներ: Հեռ.՝ 224705:
- Վաճառվում է զուգարանի թղթի արտադրության հոսքագիծ (արտադրողականությունը՝ 500 հատ/ժամ), 4 տոննա մակուլատուրա: Հեռ.՝ 228090, Գագիկ:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվ. 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 15. 9. 2003 Գինը՝ 100 դրամ